

Inhoudsopgave

BIJLAGE I — ALGEMENE VOORWAARDEN	5
DEEL A — JURIDISCHE EN ADMINISTRATIEVE BEPALINGEN.....	5
ARTIKEL II.1 - DEFINITIES	5
ARTIKEL II.2 – ALGEMENE VERPLICHTINGEN VAN DE BEGUNSTIGDE...	6
ARTIKEL II.3 – COMMUNICATIE TUSSEN DE PARTIJEN.....	7
II.3.1. Communicatievorm en -middelen	7
II.3.2. Datum van mededeling	7
ARTIKEL II.4 – AANSPRAKELIJKHEID VOOR SCHADE.....	8
ARTIKEL II.5 - BELANGENCONFLICTEN	8
ARTIKEL II.6 - VERTROUWELIJKHEID	8
ARTIKEL II.7 – VERWERKING VAN PERSOONSGEGEVENS	8
II.7.1. Verwerking van persoonsgegevens door de Commissie.....	8
II.7.2. Verwerking van persoonsgegevens door de begunstigde.....	9
ARTIKEL II.8 – ZICHTBAARHEID VAN DE UNIEFINANCIERING.....	10
II.8.1. Informatie over Uniefinanciering en gebruik van het embleem van de Europese Unie.....	10
II.8.2. Disclaimers houdende afwijzing van de aansprakelijkheid van de Commissie	10
ARTIKEL II.9 – REEDS BESTAANDE RECHTEN EN EIGENDOM EN GEBRUIK VAN DE RESULTATEN (INCLUSIEF INTELLECTUELE- EN INDUSTRIËLE-EIGENDOMSRECHTEN).....	10
II.9.1. Eigendomsrechten van de begunstigde op de resultaten	10
II.9.2. Reeds bestaande rechten.....	10
II.9.3. Rechten van gebruik van de resultaten en van reeds bestaande rechten door de Unie	11
ARTIKEL II.10 – GUNNING VAN OPDRACHTEN DIE NODIG ZIJN VOOR DE UITVOERING VAN DE ACTIE	12

ARTIKEL II.11 – UITBESTEDING VAN TAKEN DIE DEEL UITMAKEN VAN DE ACTIE	13
ARTIKEL II.12 – FINANCIËLE STEUN AAN DERDEN	13
ARTIKEL II.13 – WIJZIGINGEN VAN DE OVEREENKOMST	14
ARTIKEL II.14 – CESSIE VAN SCHULDVORDERINGEN AAN DERDEN	14
ARTIKEL II.15 – OVERMACHT	15
ARTIKEL II.16 – OPSCHORTING VAN DE UITVOERING VAN DE ACTIE...	15
II.16.1. Opschorting van de uitvoering door de begunstigde.....	15
II.16.2. Opschorting van de uitvoering door de Commissie	15
II.16.3. Gevolgen van de opschorting	16
ARTIKEL II.17 – OPZEGGING VAN DE OVEREENKOMST.....	17
II.17.1. Opzegging van de overeenkomst door de begunstigde	17
II.17.2. Opzegging van de overeenkomst door de Commissie	17
II.17.3. Gevolgen van de opzegging	19
ARTIKEL II.18 – TOEPASSELIJK RECHT, GESCHILLENREGELING EN EXECUTORIALE TITELS	20
DEEL B — FINANCIËLE BEPALINGEN.....	21
ARTIKEL II.19 – SUBSIDIABELE KOSTEN	21
II.19.1. Voorwaarden voor de subsidiabiliteit van kosten	21
II.19.2. Subsidiabele directe kosten	21
II.19.3. Subsidiabele indirecte kosten	23
II.19.4. Niet-subsidiabele kosten.....	23
ARTIKEL II.20 – AANWIJSBAARHEID EN VERIFIEERBAARHEID VAN DE GEDECLAREERDE BEDRAGEN	23
II.20.1. Declaratie van kosten en bijdragen.....	23
II.20.2. Registers en overige documentatie ter staving van de gedeclareerde kosten en bijdragen.....	24

II.20.3. Voorwaarden aan de hand waarvan de conformiteit van de kostenberekeningsmethoden wordt vastgesteld	25
ARTIKEL II.21 – SUBSIDIABILITEIT VAN KOSTEN VAN ENTITEITEN DIE GELIEERD ZIJN MET DE BEGUNSTIGDE	26
ARTIKEL II.22 – BEGROTINGSOVERSCHRIJVINGEN	26
ARTIKEL II.23 — NIET-NALEVING VAN VERSLAGLEGGINGSVERPLICHTINGEN	27
ARTIKEL II.24 — OPSCHORTING VAN BETALINGEN EN BETALINGSTERMIJNEN	27
II.24.1. Opschorting van betalingen	27
II.24.2. Opschorting van betalingstermijnen	28
ARTIKEL II.25 – VASTSTELLING VAN HET DEFINITIEVE SUBSIDIEBEDRAG	29
II.25.1. Stap 1 — Toepassing van het terugbetalingspercentage op de subsidiabele kosten en toevoeging van de niet aan de kosten gekoppelde financieringen, de bijdragen per eenheid, de bijdragen op basis van een forfaitair percentage en de vaste bijdragen	30
II.25.2. Stap 2 — Beperking tot het maximumbedrag van de subsidie	31
II.25.3. Stap 3 — Verlaging in verband met het beginsel dat de subsidie geen winst mag opleveren	31
II.25.4. Stap 4 — Verlaging in verband met onjuiste uitvoering of schending van andere verplichtingen	32
ARTIKEL II.26 - TERUGVORDERING	32
II.26.1. Terugvordering	32
II.26.2. Terugvorderingsprocedure	33
II.26.3. Verdragingsrente	33
II.26.4. Bankkosten	34
ARTIKEL II.27 – CONTROLES, AUDITS EN EVALUATIES	34
II.27.1. Technische en financiële controles, audits, tussentijdse evaluaties en eindevaluaties	34
II.27.2. Verplichting tot bewaring van documenten	34

II.27.3. Verplichting tot informatieverstrekking	35
II.27.4. Bezoeken ter plaatse	35
II.27.5. Contradictoire auditprocedure	35
II.27.6. Gevolgen van bevindingen van een audit.....	36
II.27.7. Correctie van stelselmatige of terugkerende fouten, onregelmatigheden, fraude of schendingen van verplichtingen.....	36
II.27.8. Rechten van OLAF	38
II.27.9. Rechten van de Europese Rekenkamer en het Europees Openbaar Ministerie.....	39

BIJLAGE I — ALGEMENE VOORWAARDEN

DEEL A — JURIDISCHE EN ADMINISTRATIEVE BEPALINGEN

ARTIKEL II.1 - DEFINITIES

Voor de toepassing van de overeenkomst gelden de volgende definities:

"actie": [*Optie 1 - subsidie voor een actie*: de reeks activiteiten of het project][*Optie 2 – exploitatiesubsidie*: het werkprogramma] waarvoor de subsidie is toegekend en die/dat door de begunstigde moet worden uitgevoerd zoals beschreven in bijlage I;

"schending van verplichtingen": niet-nakoming door de begunstigde van een of meer van zijn contractuele verplichtingen;

"vertrouwelijke gegevens of documenten": alle gegevens of documenten (in welke vorm dan ook) die een van beide partijen van de andere partij heeft ontvangen of waartoe een van beide partijen toegang heeft in het kader van de uitvoering van de overeenkomst en die door een van de partijen schriftelijk als vertrouwelijk zijn aangemerkt. Het gaat daarbij niet om openbare gegevens;

"belangenconflict": een situatie waarin de onpartijdige en objectieve uitvoering van de overeenkomst door de begunstigde in het gedrang komt als gevolg van familie- of vriendschapsbanden, politieke of nationale affiniteiten, economische belangen, andere directe of indirecte persoonlijke belangen, of andere gedeelde belangen met de Commissie of derden met betrekking tot het voorwerp van de overeenkomst;

"directe kosten": de specifieke kosten die direct verband houden met de uitvoering van de *actie* en die derhalve direct aan de *actie* kunnen worden toegerekend. Zij mogen geen *indirecte kosten* omvatten;

"overmacht": elke onvoorzienbare en buitengewone situatie of gebeurtenis die onafhankelijk is van de wil van de partijen en die niet kan worden toegeschreven aan een fout of een nalatigheid van een van hen of van de subcontractanten, gelieerde entiteiten of derden die financiële steun ontvangen, maar die een van de partijen verhindert een van haar verplichtingen uit hoofde van de overeenkomst na te komen en die ondanks passende maatregelen onvermijdelijk blijkt te zijn. De volgende omstandigheden kunnen niet worden ingeroepen als *overmacht*: arbeidsconflicten, stakingen of financiële moeilijkheden, elk verzuim bij de dienstverlening, gebreken in uitrusting of materiaal of vertraging bij de beschikbaarstelling daarvan, tenzij deze zelf rechtstreeks het gevolg zijn van een duidelijk geval van *overmacht*;

"formele kennisgeving": vorm van schriftelijke communicatie tussen de partijen (per post of per e-mail), die de afzender het dwingende bewijs biedt dat het bericht aan de gespecificeerde ontvanger is afgeleverd;

"fraude": een handeling of een nalaten waarbij: valse, onjuiste of onvolledige verklaringen of documenten worden gebruikt of overgelegd, met als gevolg dat middelen of activa afkomstig van de begroting van de Unie wederrechtelijk worden ontvangen of achtergehouden; in strijd met een specifieke verplichting informatie wordt achtergehouden, met hetzelfde gevolg; of deze

middelen of activa worden misbruikt door ze voor andere doelen aan te wenden dan die waarvoor ze oorspronkelijk werden toegekend;

"ernstige beroepsfout": een schending van de toepasselijke wet- of regelgeving of de ethische normen van de beroepsgroep waartoe een persoon of entiteit behoort, of elk onrechtmatig gedrag van een persoon of entiteit dat zijn of haar professionele geloofwaardigheid aantast wanneer dit gedrag blijkt geeft van kwaad opzet of grove nalatigheid;

"uitvoeringsperiode": de periode van de uitvoering van de activiteiten die deel uitmaken van de *actie*, zoals vastgesteld in artikel I.2.2;

"indirecte kosten": de kosten die geen specifieke, direct met de uitvoering van de *actie* verband houdende kosten zijn en die derhalve niet direct aan de *actie* kunnen worden toegerekend. Zij mogen geen kosten omvatten die aanwijsbaar zijn of als subsidiabele directe kosten zijn gedeclareerd;

"onregelmatigheid": elke inbreuk op een bepaling van het Unierecht die voortvloeit uit een handeling of een nalaten van de begunstigde waardoor de begroting van de Unie wordt of zou kunnen worden benadeeld;

"maximumbedrag van de subsidie": de maximale Uniebijdrage aan de *actie*, zoals bepaald in artikel I.3.1;

"reeds bestaand materiaal": materialen, documenten, technologieën of knowhow die reeds bestonden op het ogenblik dat de begunstigde ze gebruikte voor de productie van een resultaat in het kader van de uitvoering van de *actie*;

"reeds bestaande rechten": alle industriële- en intellectuele-eigendomsrechten op *reeds bestaand materiaal*; het kan gaan om eigendomsrechten, licentierechten en/of gebruiksrechten van de begunstigde of eventuele derden;

"gelieerde persoon": een natuurlijke persoon of rechtspersoon die lid is van het bestuurs-, leidinggevend of toezichthoudend orgaan van de begunstigde of die vertegenwoordigings-, beslissings- of controlebevoegdheid ten aanzien van de begunstigde heeft;

"aanvangsdatum": de datum waarop met de uitvoering van de *actie* wordt begonnen, zoals bepaald in artikel I.2.2;

"subcontract": een aanbestedingscontract in de zin van artikel II.10, dat betrekking heeft op de uitvoering door een derde van taken die deel uitmaken van de *actie* zoals beschreven in bijlage II.

ARTIKEL II.2 – ALGEMENE VERPLICHTINGEN VAN DE BEGUNSTIGDE

De begunstigde:

- a) is aansprakelijk voor de uitvoering van de *actie* conform de overeenkomst;
- b) moet voldoen aan de wettelijke verplichtingen die op hem rusten krachtens het Europese, internationale en nationale recht;
- c) moet de Commissie onmiddellijk in kennis stellen van elke hem bekende gebeurtenis of omstandigheid die de uitvoering van de *actie* kan beïnvloeden of vertragen;
- d) moet de Commissie onmiddellijk in kennis stellen van:

- (i) elke wijziging van zijn juridische, financiële, technische of organisatorische situatie, elke wijziging betreffende de zeggenschap over hem, en elke wijziging van zijn naam, adres of wettelijke vertegenwoordiger;
- (ii) elke wijziging van de juridische, financiële, technische of organisatorische situatie van een gelieerde entiteit, elke wijziging betreffende de zeggenschap over een gelieerde entiteit, en elke wijziging van de naam, het adres of de wettelijke vertegenwoordiger van een gelieerde entiteit;
- (iii) elke wijziging met betrekking tot de in artikel 136 van Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 genoemde uitsluitingssituaties, ook wat betreft zijn gelieerde entiteiten.

ARTIKEL II.3 – COMMUNICATIE TUSSEN DE PARTIJEN

II.3.1. Communicatievorm en -middelen

Alle mededelingen in verband met de overeenkomst of de uitvoering ervan, met inbegrip van de kennisgeving van besluiten, brieven, documenten of informatie in verband met administratieve procedures, moeten:

- (a) schriftelijk (op papier of in elektronische vorm) in de taal van de overeenkomst worden gedaan;
- (b) het nummer van de overeenkomst vermelden, en
- (c) worden gedaan met gebruikmaking van de in artikel I.6 vermelde contactgegevens.

De partijen stemmen er met name mee in dat alle per post of per e-mail gedane *formele kennisgevingen* volledige rechtskracht hebben en in administratieve of gerechtelijke procedures een toelaatbaar bewijs vormen.

Indien een partij binnen een redelijke termijn verzoekt om een schriftelijke bevestiging van een elektronische mededeling, moet de afzender zo spoedig mogelijk de ondertekende papieren versie van het elektronisch verzonden document verstrekken.

II.3.2. Datum van mededeling

Mededelingen worden geacht te zijn gedaan wanneer zij door de ontvangende partij zijn ontvangen, tenzij in de overeenkomst wordt bepaald dat de mededeling wordt geacht te zijn gedaan op de datum waarop de mededeling is verzonden.

Een e-mail wordt geacht door de ontvangende partij te zijn ontvangen op de datum verzending, mits zij is verzonden naar het in artikel I.6 genoemde e-mailadres. De afzender moet de datum van verzending kunnen aantonen, bijvoorbeeld door middel van een automatisch gegenereerde leesbevestiging. Indien de afzender het bericht ontvangt dat de e-mail niet kon worden afgeleverd, moet hij alles in het werk stellen om ervoor te zorgen dat de andere partij de mededeling daadwerkelijk per e-mail of per post ontvangt. In een dergelijk geval wordt de afzender niet geacht te zijn tekortgeschoten in zijn verplichting om de betrokken mededeling binnen een bepaalde termijn te verzenden.

Per post of per koerierdienst aan de Commissie toegezonden mededelingen worden geacht door de Commissie te zijn ontvangen op de datum waarop deze zijn geregistreerd door de in artikel I.6 genoemde bevoegde dienst.

Formele kennisgevingen worden geacht te zijn ontvangen op de datum van ontvangst vermeld op het bewijs dat de afzender heeft ontvangen en waaruit blijkt dat het bericht aan de adressaat is afgeleverd.

De Commissie kan elke niet bekendgemaakte wijziging van het post- of e-mailadres door de andere partij bij deze overeenkomst als een ernstige beroepsfout beschouwen, die een van de in artikel 136, lid 1, onder c), van Verordening (EU, Euratom) nr. 2018/1046 bedoelde uitsluitingssituaties is.

ARTIKEL II.4 – AANSPRAKELIJKHEID VOOR SCHADE

II.4.1. De Commissie kan niet aansprakelijk worden gesteld voor schade veroorzaakt of geleden door de begunstigde, waaronder schade toegebracht aan derden als gevolg van of tijdens de uitvoering van de *actie*.

II.4.2. Behalve in het geval van *overmacht*, moet de begunstigde alle schade vergoeden die de Commissie lijdt als gevolg van de uitvoering van de *actie* of omdat de *actie* niet volledig in overeenstemming met de overeenkomst is uitgevoerd.

ARTIKEL II.5 - BELANGENCONFLICTEN

II.5.1. De begunstigde moet alle nodige maatregelen nemen om *belangenconflicten* te voorkomen.

II.5.2. De begunstigde moet de Commissie onverwijld in kennis stellen van elke situatie die aanleiding geeft of kan geven tot een *belangenconflict*. Hij moet onmiddellijk alle nodige maatregelen nemen om deze situatie te verhelpen.

De Commissie kan erop toezien dat de genomen maatregelen passend zijn en kan verlangen dat er binnen een bepaalde termijn extra maatregelen worden genomen.

ARTIKEL II.6 - VERTROUWELIJKHEID

II.6.1. Gedurende de uitvoering van de *actie* en tot vijf jaar na de betaling van het saldo, moeten de partijen alle *vertrouwelijke gegevens en documenten* vertrouwelijk behandelen.

II.6.2. Een partij mag *vertrouwelijke gegevens en documenten* alleen met de voorafgaande schriftelijke toestemming van de andere partij gebruiken voor andere doeleinden dan om haar verplichtingen uit hoofde van de overeenkomst na te komen.

II.6.3. De vertrouwelijkheidsverplichtingen zijn niet van toepassing indien:

- (a) de bekendmakende partij ermee instemt de andere partij vrij te stellen van die verplichtingen;
- (b) de *vertrouwelijke gegevens of documenten* openbaar worden gemaakt op een andere wijze dan door een schending van de vertrouwelijkheidsverplichtingen;
- (c) de bekendmaking van de *vertrouwelijke gegevens of documenten* wettelijk verplicht is.

ARTIKEL II.7 – VERWERKING VAN PERSOONSGEGEVENS

II.7.1. Verwerking van persoonsgegevens door de Commissie

Alle persoonsgegevens die in de overeenkomst voorkomen, moeten door de Commissie worden verwerkt met inachtneming van Verordening (EG) nr. 2018/1725¹.

Die gegevens mogen door de in artikel I.6 genoemde dienst, die verantwoordelijk is voor de gegevensverwerking, uitsluitend wordt verwerkt voor de uitvoering, het beheer en de follow-up van de overeenkomst of ter bescherming van de financiële belangen van de Unie, met inbegrip van controles, audits en onderzoeken overeenkomstig artikel II.27.

De begunstigde heeft het recht op inzage, rectificatie of wissing van de eigen persoonsgegevens en het recht op beperking van de desbetreffende gegevensverwerking of, in voorkomend geval, het recht op gegevensoverdraagbaarheid of het recht tegen de gegevensverwerking bezwaar te maken overeenkomstig Verordening (EU) 2018/1725. Daartoe moet hij eventuele vragen over de verwerking van zijn persoonsgegevens toezenden aan de in artikel I.6 genoemde verantwoordelijke voor de gegevensverwerking.

De begunstigde heeft het recht om zich te allen tijde tot de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming te wenden.

II.7.2. Verwerking van persoonsgegevens door de begunstigde

De begunstigde moet persoonsgegevens die onder het werkingsgebied van de overeenkomst vallen, verwerken overeenkomstig de gegevensbeschermingsvoorschriften van het Unierecht en het nationale recht (waaronder voorschriften inzake machtiging en kennisgeving).

De begunstigde mag zijn personeel slechts toegang verlenen tot gegevens voor zover dat strikt noodzakelijk is voor de uitvoering, het beheer en de follow-up van de overeenkomst. De begunstigde moet waarborgen dat het tot het verwerken van de persoonsgegevens gemachtigde personeel zich ertoe heeft verbonden vertrouwelijkheid in acht te nemen of door een passende wettelijke verplichting van vertrouwelijkheid is gebonden.

De begunstigde moet passende technische en organisatorische veiligheidsmaatregelen nemen gelet op de risico's die de verwerking en de aard, de reikwijdte, de context en het doel van de verwerking van de betrokken persoonsgegevens met zich brengen. Dit is nodig om de volgende elementen te garanderen:

- (a) de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
- (b) het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen en -diensten te garanderen;
- (c) het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
- (d) een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking;

¹ Verordening (EU) 2018/1725 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de instellingen, organen en instanties van de Unie en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 45/2001 en Besluit nr. 1247/2002/EG.

- (e) maatregelen om de doorgegeven, opgeslagen of anderszins verwerkte persoonsgegevens te beschermen tegen accidentele of onrechtmatige vernietiging, verlies, wijziging of ongeoorloofde verstrekking of toegang.

ARTIKEL II.8 – ZICHTBAARHEID VAN DE UNIEFINANCIERING

II.8.1. Informatie over Uniefinanciering en gebruik van het embleem van de Europese Unie

Behoudens andersluidend verzoek of andersluidende beslissing van de Commissie moet in elke door de begunstigde gedane bekendmaking of publicatie over de *actie*, met inbegrip van publiciteit op een conferentie of seminar of elk type informatie of promotiemateriaal (brochures, folders, posters, presentaties, in elektronische vorm enz.):

- (a) worden aangegeven dat de *actie* Uniefinanciering heeft ontvangen, en
- (b) het embleem van de Europese Unie worden afgebeeld.

Wanneer dat embleem samen met een ander logo wordt afgebeeld, moet het embleem van de Europese Unie goed zichtbaar zijn.

De verplichting om het embleem van de Europese Unie af te beelden, verleent de begunstigde geen recht op exclusief gebruik. Het is de begunstigde niet toegestaan zich het embleem van de Europese Unie of enig soortgelijk handelsmerk of logo toe te eigenen, hetzij door registratie hetzij op andere wijzen.

Voor de toepassing van de eerste, tweede en derde alinea en onder de daarin vastgestelde voorwaarden, mag de begunstigde - zonder voorafgaande toestemming van de Commissie - het embleem van de Europese Unie gebruiken.

II.8.2. Disclaimers houdende afwijzing van de aansprakelijkheid van de Commissie

In elke door de begunstigde gedane bekendmaking of publicatie over de *actie*, ongeacht de vorm of het gebruikte middel, moet worden vermeld:

- (a) dat hierin slechts de mening van de auteur wordt weergegeven, en
- (b) dat de Commissie niet aansprakelijk is voor het gebruik dat eventueel wordt gemaakt van de daarin opgenomen informatie.

ARTIKEL II.9 – REEDS BESTAANDE RECHTEN EN EIGENDOM EN GEBRUIK VAN DE RESULTATEN (INCLUSIEF INTELLECTUELE- EN INDUSTRIËLE-EIGENDOMSRECHTEN)

II.9.1. Eigendomsrechten van de begunstigde op de resultaten

Tenzij in de overeenkomst anders is bepaald, blijft de begunstigde eigenaar van de resultaten van de *actie*, inclusief de industriële- en intellectuele-eigendomsrechten, alsook van de verslagen en andere documenten met betrekking tot de *actie*.

II.9.2. Reeds bestaande rechten

Indien de Commissie de begunstigde een schriftelijk verzoek stuurt waarin wordt aangegeven welke resultaten zij van plan is te gebruiken, moet de begunstigde:

- (a) een lijst met alle *reeds bestaande rechten* die in deze resultaten zijn opgenomen, opstellen, en
- (b) deze lijst uiterlijk bij de indiening van het verzoek om betaling van het saldo aan de Commissie verstrekken.

De begunstigde moet ervoor zorgen dat hij of zijn gelieerde entiteiten alle rechten hebben om de *reeds bestaande rechten* te gebruiken bij de uitvoering van de overeenkomst.

II.9.3. Rechten van gebruik van de resultaten en van reeds bestaande rechten door de Unie

De begunstigde kent de Unie de volgende rechten van het gebruik van de resultaten van de *actie* toe:

- a) gebruik voor eigen doeleinden, en met name het beschikbaar stellen aan personen die voor de Commissie of andere instellingen, agentschappen en organen van de Unie werken of aan instanties van de lidstaten, alsook het kopiëren en reproduceren - geheel of gedeeltelijk in een onbeperkt aantal kopieën;
- b) reproductie: het recht de directe of indirecte, tijdelijke of duurzame, volledige of gedeeltelijke reproductie van de resultaten met welke middelen (mechanische, digitale of andere) en in welke vorm ook, toe te staan;
- c) mededeling aan het publiek: het recht elke voorstelling, demonstratie of mededeling voor het publiek van de resultaten, per draad of draadloos, met inbegrip van de beschikbaarstelling aan het publiek op zodanige wijze dat de resultaten voor leden van het publiek op een door hen individueel gekozen plaats en tijdstip toegankelijk zijn, toe te staan; dit recht omvat tevens de mededeling en uitzending per kabel of per satelliet;
- d) verspreiding: het recht elke vorm van verspreiding onder het publiek van de resultaten of van kopieën daarvan toe te staan;
- e) aanpassing: het recht om de resultaten te wijzigen;
- f) vertaling;
- g) het recht de resultaten op te slaan en te archiveren conform de regels inzake documentenbeheer die van toepassing zijn op de Commissie, met inbegrip van digitalisering of omzetting van het format met het oog op bewaring of nieuwe gebruiksdoeleinden;
- h) wanneer de resultaten de vorm hebben van documenten: het recht het hergebruik van de documenten toe te staan overeenkomstig Besluit 2011/833/EU van de Commissie van 12 december 2011 betreffende het hergebruik van documenten van de Commissie, voor zover dat besluit van toepassing is en de documenten binnen het toepassingsgebied ervan vallen en zij niet zijn uitgesloten op grond van een bepaling ervan. Voor de toepassing van deze bepaling hebben de begrippen "hergebruik" en "document" dezelfde betekenis als in Besluit 2011/833/EU.

De bovengenoemde gebruiksrechten kunnen in de bijzondere voorwaarden nader zijn gespecificeerd.

In de bijzondere voorwaarden kunnen aan de Unie aanvullende gebruiksrechten zijn toegekend.

De begunstigde moet waarborgen dat de Unie het recht heeft om de *reeds bestaande rechten* die zijn opgenomen in de resultaten van de *actie* te gebruiken. Tenzij in de bijzondere

voorwaarden anders is bepaald, moeten de *reeds bestaande rechten* worden gebruikt voor dezelfde doeleinden en onder dezelfde voorwaarden als die welke gelden voor de rechten van gebruik van de resultaten van de *actie*.

Informatie over de houder van het auteursrecht moet worden toegevoegd wanneer het resultaat door de Unie wordt verspreid. De auteursrechtelijke informatie luidt als volgt: "© — jaar — naam van de houder van het auteursrecht. Alle rechten voorbehouden. Onder voorwaarden in licentie gegeven aan de Europese Unie."

Indien de begunstigde gebruiksrechten aan de Commissie verleent, doet dat geen afbreuk aan de vertrouwelijkheidsverplichtingen uit hoofde van artikel II.6 en evenmin aan de verplichtingen van de begunstigde uit hoofde van artikel II.2.

ARTIKEL II.10 – GUNNING VAN OPDRACHTEN DIE NODIG ZIJN VOOR DE UITVOERING VAN DE ACTIE

II.10.1. Wanneer de begunstigde voor de uitvoering van de *actie* goederen, werken of diensten moet aanbesteden, moet hij de opdracht overeenkomstig zijn gebruikelijke aankooppraktijken gunnen, mits de overeenkomst wordt gegund aan de economisch voordeligste inschrijving dan wel, als zulks dienstig is, aan de inschrijving met de laagste prijs. Hij moet daarbij elke vorm van *belangenconflicten* vermijden.

De begunstigde moet ervoor zorgen dat de Commissie, de Europese Rekenkamer en het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) hun rechten uit hoofde van artikel II.27 ook jegens de contractanten van de begunstigde kunnen uitoefenen.

II.10.2. De begunstigde die een "aanbestedende dienst" in de zin van Richtlijn 2014/24/EU² of "aanbestedende instantie" in de zin van Richtlijn 2014/25/EU³ is, moet voldoen aan de toepasselijke nationale voorschriften inzake overheidsopdrachten.

De begunstigde moet ervoor zorgen dat de voorwaarden die uit hoofde van de artikelen II.4, II.5, II.6 en II.9 voor hem gelden, ook voor de contractanten gelden.

II.10.3. De begunstigde blijft als enige verantwoordelijk voor de uitvoering van de *actie* en de nakoming van de bepalingen van de overeenkomst.

II.10.4. Indien de begunstigde zijn verplichtingen uit hoofde van artikel II.10.1 schendt, worden de kosten in verband met het betrokken contract, conform het bepaalde in artikel II.19.2, onder c), d) en e), geacht niet-subsidiabel te zijn.

Indien de begunstigde zijn verplichtingen uit hoofde van artikel II.10.2 schendt, kan de subsidie worden verlaagd conform artikel II.25.4.

² Richtlijn 2014/24/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende het plaatsen van overheidsopdrachten en tot intrekking van Richtlijn 2004/18/EG.

³ Richtlijn 2014/25/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende het plaatsen van opdrachten in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en postdiensten en houdende intrekking van Richtlijn 2004/17/EG.

ARTIKEL II.11 – UITBESTEDING VAN TAKEN DIE DEEL UITMAKEN VAN DE ACTIE

II.11.1. De begunstigde mag taken die deel uitmaken van de *actie* uitbesteden. Indien hij dat doet, moet hij, naast aan de voorwaarden van artikel II.10, ook voldoen aan de volgende voorwaarden:

- (a) de uitbesteding heeft geen betrekking op de kerntaken van de *actie*;
- (b) de uitbesteding is verantwoord gezien de aard van de *actie* en de eisen die de uitvoering ervan stelt;
- (c) de geraamde kosten van de uitbesteding zijn duidelijk aanwijsbaar in de in bijlage II opgenomen geraamde begroting;
- (d) elke uitbesteding die niet in bijlage II is vermeld, wordt meegedeeld door de begunstigde en goedgekeurd door de Commissie. De Commissie kan haar goedkeuring verlenen:
 - i) vóór de uitbesteding, indien de begunstigde verzoekt om een wijziging overeenkomstig artikel II.13, of
 - ii) na de uitbesteding, indien de uitbesteding:
 - specifiek wordt verantwoord in het tussentijdse technische verslag of het technische eindverslag als bedoeld in de artikelen I.4.3 en I.4.4, en
 - geen wijzigingen in de overeenkomst met zich meebrengt die het besluit tot toekenning van de subsidie op losse schroeven zouden kunnen zetten of inbreuk zouden kunnen maken op de gelijke behandeling van aanvragers;
- (e) de begunstigde zorgt ervoor dat de voorwaarden die voor hem gelden uit hoofde van artikel II.8 ook gelden voor de subcontractanten.

II.11.2. Indien de begunstigde zijn verplichtingen uit hoofde van artikel II.11.1, onder a), b), c) of d), schendt, worden de kosten in verband met het betrokken contract geacht niet-subsidiabel te zijn, conform het bepaalde in artikel II.19.2, onder f).

Indien de begunstigde zijn verplichtingen uit hoofde van artikel II.11.1, onder e), schendt, kan de subsidie worden verlaagd conform artikel II.25.4.

ARTIKEL II.12 – FINANCIËLE STEUN AAN DERDEN

II.12.1. Wanneer de begunstigde bij de uitvoering van de *actie* financiële steun aan derden moet verlenen, moet de begunstigde dergelijke financiële steun verlenen conform de in bijlage II beschreven voorwaarden. Ingevolge die voorwaarden moet ten minste de volgende informatie worden verstrekt:

- (a) het maximumbedrag van de financiële steun. Die steun mag niet meer bedragen dan 60 000 EUR voor elke derde, behalve wanneer het verwezenlijken van de in bijlage I vermelde doelstelling van de *actie* anders onmogelijk of te moeilijk zou zijn;
- (b) de criteria voor het vaststellen van het precieze bedrag van de financiële steun;
- (c) een vaste lijst van de verschillende soorten activiteiten waarvoor de financiële steun kan worden verleend;
- (d) de personen of categorieën personen die in aanmerking kunnen komen voor financiële steun;
- (e) de criteria voor de verlening van de financiële steun.

II.12.2. In afwijking van artikel II.12.1 moet de begunstigde, wanneer de financiële steun wordt verleend in de vorm van een prijs, dergelijke financiële steun verlenen conform de in bijlage II beschreven voorwaarden. Ingevolge die voorwaarden moet ten minste de volgende informatie worden verstrekt:

- a) de subsidiabiliteits- en toekenningscriteria;
- b) het bedrag van de prijs;
- c) de wijze van uitbetaling.

II.12.3. De begunstigde moet ervoor zorgen dat de voorwaarden die voor hem gelden uit hoofde van de artikelen II.4, II.5, II.6, II.8, II.9 en II.27 ook gelden voor derden die financiële steun ontvangen.

ARTIKEL II.13 – WIJZIGINGEN VAN DE OVEREENKOMST

II.13.1. Elke wijziging van de overeenkomst moet schriftelijk geschieden.

II.13.2. De wijzigingen mogen niet tot doel of tot gevolg hebben wijzigingen in de overeenkomst aan te brengen die het besluit tot toekenning van de subsidie op losse schroeven zouden kunnen zetten of inbreuk zouden kunnen maken op de gelijke behandeling van aanvragers.

II.13.3. Elk verzoek tot wijziging moet:

- (a) naar behoren worden gemotiveerd;
- (b) vergezeld gaan van passende bewijsstukken, en
- (c) lang genoeg vóór het van kracht wordt, en in elk geval een maand vóór het verstrijken van de *uitvoeringsperiode*, worden toegezonden aan de andere partij.

Punt c) is niet van toepassing in door de verzoekende partij naar behoren gemotiveerde en door de andere partij aanvaarde gevallen.

II.13.4. Bij een exploitatiesubsidie mag de in artikel I.2.2 vermelde periode niet worden verlengd via een wijziging.

II.13.5. Wijzigingen treden in werking op de datum waarop zij door de laatste partij worden ondertekend of op de datum waarop het verzoek tot wijziging wordt goedgekeurd.

Wijzigingen worden van kracht op de datum die door de partijen is overeengekomen of, bij gebreke daarvan, op de datum waarop de wijzigingen in werking treden.

ARTIKEL II.14 – CESSIE VAN SCHULDVORDERINGEN AAN DERDEN

II.14.1. De begunstigde mag geen vorderingen op de Commissie aan een derde cederen, tenzij met toestemming van de Commissie op een daartoe strekkend gemotiveerd, schriftelijk verzoek van de begunstigde.

Indien de Commissie de cessie niet heeft aanvaard of niet is voldaan aan de voorwaarden van de cessie, kan de cessie niet aan de Commissie worden tegengeworpen.

II.14.2. In geen geval mag een cessie de begunstigde ontslaan van zijn verplichtingen jegens de Commissie.

ARTIKEL II.15 – OVERMACHT

- II.15.1.** Indien zich bij een partij een geval van *overmacht* voordoet, moet zij de andere partij onverwijld een *formele kennisgeving* sturen, met vermelding van de aard van de situatie of de gebeurtenis en de vermoedelijke duur en de te voorziene gevolgen ervan.
- II.15.2.** De partijen moeten de nodige maatregelen nemen om de schade als gevolg van *overmacht* tot een minimum te beperken. Zij moeten alles in het werk stellen om de uitvoering van de *actie* zo spoedig mogelijk te hervatten.
- II.15.3.** De partij bij wie zich een geval van *overmacht* voordoet, mag niet worden geacht haar verplichtingen uit hoofde van de overeenkomst te hebben geschonden, indien deze niet-nakoming een gevolg is van *overmacht*.

ARTIKEL II.16 – OPSCHORTING VAN DE UITVOERING VAN DE ACTIE

II.16.1. Opschorting van de uitvoering door de begunstigde

De begunstigde kan de uitvoering van de *actie* geheel of gedeeltelijk opschorten indien uitzonderlijke omstandigheden, met name *overmacht*, deze uitvoering onmogelijk of buitensporig moeilijk maken.

De begunstigde moet de Commissie daarvan onmiddellijk in kennis stellen, met vermelding van:

- (a) de redenen voor de opschorting, met inbegrip van nadere gegevens over de datum waarop of de periode waarin de uitzonderlijke omstandigheden zich voordeden, en
- (b) de verwachte datum van hervatting.

Zodra de omstandigheden de hervatting van de uitvoering van de *actie* door de begunstigde mogelijk maken, moet de begunstigde de Commissie daarvan onmiddellijk in kennis stellen en moet hij een verzoek tot wijziging van de overeenkomst in de zin van artikel II.16.3 indienen. Deze verplichting geldt niet wanneer de overeenkomst is opgezegd conform artikel II.17.1 of artikel II.17.2.1, onder b) of c).

II.16.2. Opschorting van de uitvoering door de Commissie

II.16.2.1. Gronden voor opschorting

De Commissie kan de uitvoering van de *actie* geheel of gedeeltelijk opschorten:

- (a) wanneer de Commissie over bewijzen beschikt dat de begunstigde zich bij de toekenningsprocedure of de uitvoering van de overeenkomst schuldig heeft gemaakt aan *onregelmatigheden, fraude of schendingen van verplichtingen*;
- (b) wanneer de Commissie over bewijzen beschikt dat de begunstigde zich schuldig heeft gemaakt aan *onregelmatigheden, fraude* of ernstige *schendingen van verplichtingen* in het kader van andere subsidies die door de Unie of de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie ("Euratom") onder soortgelijke voorwaarden zijn toegekend aan de begunstigde en wanneer die *onregelmatigheden, fraude* of *schendingen van verplichtingen* een belangrijke invloed hebben op de onderhavige subsidie, of
- (c) wanneer de Commissie een vermoeden heeft dat de begunstigde zich bij de toekenningsprocedure of de uitvoering van de overeenkomst schuldig heeft gemaakt

aan *onregelmatigheden, fraude of schendingen van verplichtingen* en moet verifiëren of haar vermoeden juist is.

II.16.2.2. Opschortingsprocedure

Stap 1 Vóór de opschorting van de uitvoering van de *actie*, moet de Commissie de begunstigde een *formele kennisgeving* sturen

- (a) waarin zij hem in kennis stelt van:
 - (i) haar voornemen om de uitvoering op te schorten;
 - (ii) de redenen voor de opschorting;
 - (iii) de voorwaarden voor de hervatting van de uitvoering in de in artikel II.16.2.1, onder a) en b), bedoelde gevallen, en
- (b) waarin zij hem verzoekt binnen dertig kalenderdagen na de ontvangst van de *formele kennisgeving* zijn opmerkingen in te dienen.

Stap 2 Indien de Commissie geen opmerkingen ontvangt of beslist de procedure voort te zetten ondanks de ontvangen opmerkingen, moet zij aan de begunstigde een *formele kennisgeving* sturen waarin zij hem in kennis stelt van:

- (a) de opschorting van de uitvoering;
- (b) de redenen voor de opschorting; en
- (c) de definitieve voorwaarden voor de hervatting van de uitvoering in de in artikel II.16.2.1, onder a) en b), bedoelde gevallen; of
- (d) de indicatieve datum van de voltooiing van de vereiste verificaties in het in artikel II.16.2.1, onder c), bedoelde geval.

De opschorting gaat in op de dag waarop de begunstigde de *formele kennisgeving* heeft ontvangen of op een in de *formele kennisgeving* vastgestelde latere datum.

In het andere geval moet de Commissie de begunstigde een *formele kennisgeving* sturen waarin zij hem mededeelt dat zij de opschortingsprocedure stopzet.

II.16.2.3. Hervatting van de uitvoering

Met het oog op de hervatting van de uitvoering moet de begunstigde zo spoedig mogelijk voldoen aan de meegedeelde voorwaarden en moet hij de Commissie in kennis stellen van de op dat gebied gemaakte vorderingen.

Indien aan de voorwaarden voor de hervatting van de uitvoering is voldaan of de nodige verificaties zijn uitgevoerd, moet de Commissie de begunstigde een *formele kennisgeving* sturen waarin:

- (a) zij hem mededeelt dat aan de voorwaarden voor opheffing van de opschorting is voldaan, en
- (b) zij hem verzoekt een verzoek tot wijziging van de overeenkomst in de zin van artikel II.16.3 in te dienen. Deze verplichting geldt niet wanneer de overeenkomst is opgezegd conform artikel II.17.1 of artikel II.17.2.1, onder b), f) of g).

II.16.3. Gevolgen van de opschorting

Indien de uitvoering van de *actie* kan worden hervat en de overeenkomst niet is opgezegd, moet de overeenkomst worden gewijzigd conform artikel II.13, teneinde:

- (a) de datum vast te stellen waarop de *actie* moet worden hervat;

- (b) de looptijd van de *actie* te verlengen, en
- (c) andere wijzigingen vast te stellen die vereist zijn om de *actie* aan de nieuwe situatie aan te passen.

De opschorting wordt opgeheven vanaf de in de wijziging vastgestelde hervattingsdatum. Deze datum kan eerder zijn dan de datum waarop de wijziging in werking treedt.

De kosten die tijdens de opschortingsperiode zijn gemaakt in verband met de uitvoering van de opgeschorte *actie* of het opgeschorte deel daarvan, mogen niet worden terugbetaald en mogen evenmin door de subsidie worden gedekt.

De opschorting van de uitvoering van de *actie* doet geen afbreuk aan het recht van de Commissie om de overeenkomst op te zeggen overeenkomstig artikel II.17.2 en om het subsidiebedrag te verlagen of ten onrechte betaalde bedragen terug te vorderen overeenkomstig de artikelen II.25.4 en II.26.

Geen van de partijen kan aanspraak maken op schadevergoeding wegens opschorting door de andere partij.

ARTIKEL II.17 – OPZEGGING VAN DE OVEREENKOMST

II.17.1. Opzegging van de overeenkomst door de begunstigde

De begunstigde kan de overeenkomst opzeggen.

De begunstigde moet de Commissie een *formele kennisgeving* van de opzegging sturen, met vermelding van:

- (a) de redenen voor de opzegging; en
- (b) de datum waarop de opzegging van kracht wordt. Deze datum moet na de datum van de *formele kennisgeving* liggen.

Indien de begunstigde de redenen voor de opzegging niet vermeldt of indien de Commissie van mening is dat de vermelde redenen de opzegging niet rechtvaardigen, wordt de overeenkomst geacht onrechtmatig te zijn opgezegd.

De opzegging wordt van kracht op de in de *formele kennisgeving* vermelde datum.

II.17.2. Opzegging van de overeenkomst door de Commissie

II.17.2.1. Gronden voor opzegging

De Commissie kan de overeenkomst opzeggen:

- (a) wanneer een juridische, financiële, technische of organisatorische wijziging bij de begunstigde of een wijziging betreffende de zeggenschap over de begunstigde ingrijpende gevolgen kan hebben voor de uitvoering van de overeenkomst dan wel het besluit tot toekenning van de subsidie op losse schroeven zet, of wanneer het besluit tot toekenning van de subsidie door een wijziging met betrekking tot de in artikel 136 van Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 vermelde uitsluitingssituaties op losse schroeven wordt gezet;

- (b) wanneer de begunstigde, een *gelieerde persoon* of een natuurlijke persoon die essentieel is voor de toekenning of uitvoering van de overeenkomst zich schuldig heeft gemaakt aan ernstige *schendingen van verplichtingen*, met inbegrip van een onjuiste uitvoering van de *actie* zoals beschreven in bijlage I;
- (c) wanneer de uitvoering van de *actie* wordt verhinderd of is opgeschort als gevolg van *overmacht* of uitzonderlijke omstandigheden, en:
 - (i) hervatting onmogelijk is, of
 - (ii) de noodzakelijke wijzigingen in de overeenkomst het besluit tot toekenning van de subsidie op losse schroeven zouden kunnen zetten of inbreuk zouden kunnen maken op de gelijke behandeling van aanvragers;
- (d) wanneer de begunstigde of een natuurlijke persoon of rechtspersoon die onbeperkt aansprakelijk is voor de schulden van de begunstigde:
 - (i) failliet is verklaard of onderworpen is aan insolventie- of liquidatieprocedures, of wanneer zijn activa worden beheerd door een curator of een gerecht, of wanneer hij een regeling met schuldeisers heeft getroffen, wanneer zijn bedrijfsactiviteiten zijn geschorst of wanneer hij in een andere vergelijkbare toestand verkeert als gevolg van een soortgelijke procedure uit hoofde van het Unierecht of het nationale recht;
 - (ii) zijn uit het toepasselijke recht voortvloeiende verplichtingen tot betaling van belastingen of socialezekerheidsbijdragen niet nakomt;
- (e) wanneer de begunstigde, een *gelieerde persoon* of een natuurlijke persoon die essentieel is voor de toekenning of uitvoering van de overeenkomst zich schuldig heeft gemaakt aan:
 - (i) een *ernstige beroepsfout*, vastgesteld op elke grond die aannemelijk kan worden gemaakt;
 - (ii) *fraude*;
 - (iii) corruptie;
 - (iv) gedragingen die verband houden met een criminele organisatie;
 - (v) het witwassen van geld;
 - (vi) misdrijven in verband met terrorisme (met inbegrip van terrorismefinanciering);
 - (vii) kinderarbeid of andere strafbare feiten op het gebied van mensenhandel;
- (f) wanneer de Commissie over bewijzen beschikt dat de begunstigde of een *gelieerde persoon* of een natuurlijke persoon die essentieel is voor de toekenning of uitvoering van de overeenkomst zich bij de toekenningsprocedure of de uitvoering van de overeenkomst schuldig heeft gemaakt aan *onregelmatigheden, fraude* of *schendingen van verplichtingen*, zoals wanneer de begunstigde, de *gelieerde persoon* of natuurlijke persoon onjuiste informatie heeft verstrekt of heeft verzuimd de vereiste informatie te verstrekken;
- (g) wanneer de Commissie over bewijzen beschikt dat de begunstigde zich schuldig heeft gemaakt aan stelselmatige of terugkerende *onregelmatigheden, fraude* of ernstige *schendingen van verplichtingen* in het kader van andere subsidies die door de Unie of Euratom onder soortgelijke voorwaarden zijn toegekend en die *onregelmatigheden, fraude* of *schendingen van verplichtingen* een belangrijke invloed hebben op de onderhavige subsidie;
- (h) wanneer de begunstigde of een *gelieerde persoon* of een natuurlijke persoon die essentieel is voor de toekenning of uitvoering van de overeenkomst in een andere jurisdictie een entiteit heeft opgericht met de bedoeling om fiscale, sociale of andere

wettelijke verplichtingen te omzeilen in de jurisdictie waar de statutaire zetel, het hoofdbestuur of de hoofdvestiging is gevestigd;

- (i) wanneer de begunstigde of een *gelieerde persoon* is opgericht met de bedoeling als vermeld onder h), of
- (j) wanneer de Commissie de begunstigde in een *formele kennisgeving* heeft gevraagd om de deelname van een gelieerde entiteit te beëindigen omdat die gelieerde entiteit zich in een situatie bevindt als bedoeld in de punten d) tot en met i) en de begunstigde niet heeft verzocht om een wijziging houdende beëindiging van de deelname van die entiteit en houdende herverdeling van de taken van die entiteit.

II.17.2.2. Opzeggingsprocedure

Stap 1 - Alvorens de overeenkomst op te zeggen, moet de Commissie de begunstigde een *formele kennisgeving* sturen

- (a) waarin zij hem in kennis stelt van:
 - (i) haar voornemen tot opzegging;
 - (ii) de redenen voor de opzegging; en
- (b) waarin zij hem verzoekt binnen vijfenveertig kalenderdagen na de ontvangst van de *formele kennisgeving*:
 - (i) opmerkingen in te dienen; en
 - (ii) in het in artikel II.17.2.1, onder b), bedoelde geval, de Commissie in kennis te stellen van de maatregelen die de nakoming van de verplichtingen uit hoofde van de overeenkomst moeten waarborgen.

Stap 2 — Indien de Commissie geen opmerkingen ontvangt of beslist de procedure voort te zetten ondanks de ontvangen opmerkingen, stuurt zij de begunstigde een *formele kennisgeving* waarin zij hem in kennis stelt van de opzegging en van de datum waarop de opzegging van kracht wordt.

In het andere geval moet de Commissie de begunstigde een *formele kennisgeving* sturen waarin zij hem mededeelt dat zij de opzeggingsprocedure stopzet.

De opzegging wordt van kracht:

- (a) voor opzeggingen overeenkomstig artikel II.17.2.1, onder a), b) en d): op de dag die is vermeld in de *formele kennisgeving* van de opzegging als bedoeld in de tweede alinea (d.w.z. de bovenvermelde stap 2);
- (b) voor opzeggingen overeenkomstig artikel II.17.2.1, onder c) en onder e) tot en met j): op de dag volgend op datum waarop de begunstigde de *formele kennisgeving* van de opzegging als bedoeld in de tweede alinea (d.w.z. de bovenvermelde stap 2) ontvangt.

II.17.3. Gevolgen van de opzegging

Binnen zestig kalenderdagen vanaf de dag waarop de opzegging van kracht wordt, moet de begunstigde een verzoek tot betaling van het saldo als bedoeld in artikel I.4.4 indienen.

Indien de Commissie het verzoek tot betaling van het saldo niet binnen de bovengenoemde termijn heeft ontvangen, worden alleen de kosten of bijdragen die zijn opgenomen in een goedgekeurd technisch verslag en, in voorkomend geval, een goedgekeurde financiële staat, terugbetaald of door de subsidie gedekt.

Indien de overeenkomst door de Commissie wordt opgezegd omdat de begunstigde zijn verplichting om het betalingsverzoek in te dienen niet is nagekomen, mag de begunstigde na de opzegging geen betalingsverzoek meer indienen. In dat geval is de tweede alinea van toepassing.

De Commissie berekent het definitieve subsidiebedrag als bedoeld in artikel II.25 en het saldo als bedoeld in artikel I.4.5 op basis van de ingediende verslagen. Er mag alleen rekening worden gehouden met de activiteiten die zijn ondernomen vóór de datum waarop de opzegging van kracht wordt of vóór de einddatum van de in artikel I.2.2 genoemde *uitvoeringsperiode*, naar gelang welke datum eerder valt. Wanneer de subsidie de vorm aanneemt van een terugbetaling van werkelijk gemaakte kosten overeenkomstig artikel I.3.2, onder a), i), worden alleen de kosten die zijn gemaakt voordat de opzegging van kracht wordt, terugbetaald of door de subsidie gedekt. De kosten in verband met contracten die pas na de opzegging moeten worden uitgevoerd, worden niet in aanmerking genomen en worden niet terugbetaald en evenmin door de subsidie gedekt.

De Commissie kan de subsidie verlagen overeenkomstig artikel II.25.4:

- (a) in het geval van een onrechtmatige opzegging van de overeenkomst door de begunstigde in de zin van artikel II.17.1; of
- (b) in het geval van een opzegging van de overeenkomst door de Commissie op een van de gronden vermeld in artikel II.17.2.1, onder b) tot en met j).

Geen van de partijen kan aanspraak maken op schadevergoeding wegens opzegging van de overeenkomst door de andere partij.

Na de opzegging blijven de verplichtingen van de begunstigde van toepassing, met name de verplichtingen uit hoofde van de artikelen I.4, II.6, II.8, II.9, II.14 en II.27 en eventueel aanvullende bepalingen betreffende het gebruik van de resultaten, zoals vastgesteld in de bijzondere voorwaarden.

ARTIKEL II.18 – TOEPASSELIJK RECHT, GESCHILLENREGELING EN EXECUTORIALE TITELS

II.18.1. Op de overeenkomst is het Unierecht van toepassing, zo nodig aangevuld met het recht van België.

II.18.2. Conform artikel 272 VWEU is het Gerecht en, in hogere voorziening, het Hof van Justitie van de Europese Unie exclusief bevoegd om kennis te nemen van elk geschil tussen de Unie en elke begunstigde over de uitlegging, de toepassing of de geldigheid van deze overeenkomst waarvoor geen minnelijke schikking kan worden bereikt.

II.18.3. Overeenkomstig artikel 299 VWEU kan de Commissie voor terugvorderingen in de zin van artikel II.26 een besluit dat executoriale titel vormt, vaststellen om geldelijke verplichtingen op te leggen aan personen, met uitzondering van de staten.

Tegen een dergelijk besluit kan overeenkomstig artikel 263 VWEU beroep worden ingesteld bij het Gerecht van de Europese Unie.

DEEL B — FINANCIËLE BEPALINGEN

ARTIKEL II.19 – SUBSIDIABELE KOSTEN

II.19.1. Voorwaarden voor de subsidiabiliteit van kosten

Subsidiabele kosten van de *actie* zijn de door de begunstigde werkelijk gemaakte kosten die aan de volgende criteria voldoen:

- (a) zij worden gemaakt tijdens de *uitvoeringsperiode*, met uitzondering van de kosten met betrekking tot het verzoek tot betaling van het saldo en de desbetreffende bewijsstukken, als bedoeld in artikel I.4.4;
- (b) zij zijn opgenomen in de geraamde begroting. De geraamde begroting is opgenomen in bijlage II;
- (c) zij zijn gemaakt in samenhang met de *actie* zoals beschreven in bijlage II en zijn nodig voor de uitvoering ervan;
- (d) zij zijn aanwijsbaar en verifieerbaar en zijn met name opgenomen in de boekhouding van de begunstigde, en zij zijn vastgesteld overeenkomstig de boekhoudkundige normen die van toepassing zijn in het land waar de begunstigde is gevestigd en overeenkomstig de gebruikelijke kostenberekeningsmethoden van de begunstigde;
- (e) zij voldoen aan de bepalingen van de toepasselijke fiscale en sociale wetgeving; en
- (f) zij zijn redelijk en gerechtvaardigd en voldoen aan het beginsel van goed financieel beheer, met name wat zuinigheid en efficiëntie betreft.

II.19.2. Subsidiabele directe kosten

Om subsidiabel te zijn, moeten de *directe kosten* van de *actie* voldoen aan de in artikel II.19.1 genoemde subsidiabiliteitsvoorwaarden.

Met name de volgende kostencategorieën zijn subsidiabele *directe kosten*, mits zij voldoen aan de in artikel II.19.1 genoemde subsidiabiliteitsvoorwaarden en aan de volgende voorwaarden:

- a) de kosten van personeel dat op grond van een arbeidsovereenkomst of een soortgelijk aanstellingsbesluit voor de begunstigde werkt en de *actie* uitvoert, voor zover deze kosten niet meer bedragen dan hetgeen de begunstigde normaliter als lonen uitbetaalt.

Deze kosten omvatten de feitelijke salarissen plus de sociale premies en andere wettelijke loonkosten. Deze kosten kunnen ook aanvullende bezoldigingen omvatten, met inbegrip van betalingen op basis van aanvullende contracten, ongeacht de aard van die contracten, mits deze bezoldigingen consequent en ongeacht de gebruikte financieringsbron worden betaald telkens wanneer soortgelijk werk of soortgelijke expertise vereist is.

De kosten van natuurlijke personen die op basis van een andere overeenkomst dan een arbeidsovereenkomst voor de begunstigde werken of die tegen betaling door een derde bij de begunstigde zijn gedetacheerd, kunnen ook onder dergelijke personeelskosten worden opgenomen, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- (i) de persoon werkt onder voorwaarden die vergelijkbaar zijn met die van een werknemer (met name wat betreft de wijze waarop het werk wordt

- georganiseerd, de taken die worden uitgevoerd en de lokalen waar de taken worden uitgevoerd);
- (ii) het resultaat van het werk behoort toe aan de begunstigde (tenzij bij wijze van uitzondering anders is overeengekomen), en
 - iii) de kosten verschillen niet wezenlijk van de kosten van het personeel dat soortgelijke werkzaamheden in het kader van een arbeidsovereenkomst voor de begunstigde verricht;
- b) de reiskosten en de bijbehorende verblijfkosten, mits deze kosten overeenkomen met hetgeen de begunstigde normaliter als reiskosten betaalt;
- c) de afschrijvingskosten van materieel of andere activa (nieuw of tweedehands), zoals opgenomen in de boekhouding van de begunstigde, mits de activa:
- (i) worden afgeschreven overeenkomstig de internationale boekhoudkundige normen en de gebruikelijke boekhoudmethoden van de begunstigde, en
 - (ii) zijn aangekocht overeenkomstig artikel II.10.1, mits de aankoop plaatsvond tijdens de *uitvoeringsperiode*.

De kosten van huur of leasing van materieel of andere activa zijn ook subsidiabel, mits deze kosten niet hoger zijn dan de afschrijvingskosten van soortgelijk materieel of soortgelijke activa en er daaronder geen financieringsvergoeding is begrepen.

Alleen het gedeelte van de afschrijvings-, huur- of leasingkosten dat betrekking heeft op de *uitvoeringsperiode* en overeenstemt met het eigenlijke gebruik voor de *actie* mag in aanmerking worden genomen wanneer de subsidiabele kosten worden vastgesteld. Bij wijze van uitzondering kunnen conform de bijzondere voorwaarden alle kosten van de aankoop van materieel subsidiabel zijn, mits dat gerechtvaardigd is door de aard van de *actie* en de omstandigheden van het gebruik van het materieel of de activa;

- d) de kosten van verbruiksgoederen en benodigdheden, mits die:
- (i) zijn aangekocht conform artikel II.10.1, en
 - (ii) direct bestemd zijn voor de *actie*;
- e) de kosten die direct voortvloeien uit de vereisten van de overeenkomst (verspreiding van informatie, specifieke evaluatie van de *actie*, audits, vertalingen, reproducties), inclusief de kosten van de gevraagde financiële garanties, mits de desbetreffende diensten zijn aangekocht conform artikel II.10.1;
- f) de kosten van *subcontracten* in de zin van artikel II.11, mits aan de voorwaarden van artikel II.11.1, onder a), b), c) en d), is voldaan;
- g) de kosten van financiële steun aan derden in de zin van artikel II.12, mits aan de voorwaarden van dat artikel is voldaan;
- h) door de begunstigde betaalde belastingen, heffingen en rechten, met name de belasting over de toegevoegde waarde (btw), mits deze onder de subsidiabele *directe kosten* zijn begrepen en behoudens andersluidende bepaling in de overeenkomst.

II.19.3. Subsiadiabele indirecte kosten

Om subsidiabel te zijn, moeten de *indirecte kosten* van de *actie* een eerlijk gedeelte van de totale overheadkosten van de begunstigde vormen en moeten zij voldoen aan de in artikel II.19.1 vastgestelde subsidiabiliteitsvoorwaarden.

Tenzij in artikel I.3.2 anders is bepaald, moeten de subsidiabele *indirecte kosten* worden gedeclareerd op basis van een forfaitair percentage van 7 % van de totale subsidiabele *directe kosten*.

II.19.4. Niet-subsidiabele kosten

Naast de kosten die niet voldoen aan de voorwaarden van artikel II.19.1, zijn de volgende kosten niet-subsidiabel:

- (a) beloning van het kapitaal en dividenden betaald door de begunstigde;
- (b) schulden en kosten van schulden;
- (c) voorzieningen voor verliezen of schulden;
- (d) debetrente;
- (e) dubieuze schuldvorderingen;
- (f) wisselkoersverliezen;
- (g) kosten voor overmakingen van de Commissie die door de bank van de begunstigde in rekening worden gebracht;
- (h) kosten die door de begunstigde zijn gedeclareerd in het kader van een andere *actie* die een subsidie uit de begroting van de Unie ontvangt. Dergelijke subsidies omvatten subsidies toegekend door een lidstaat en gefinancierd uit de begroting van de Unie en subsidies toegekend door andere instanties dan de Commissie met het oog op de uitvoering van de begroting van de Unie. Wanneer de begunstigde een uit de begroting van de Unie of Euratom gefinancierde exploitatiesubsidie ontvangt, mag hij met name geen *indirecte kosten* declareren voor de periode(n) die door de exploitatiesubsidie wordt (worden) gedekt, tenzij hij kan aantonen dat de exploitatiesubsidie geen kosten van de *actie* dekt;
- (i) bijdragen in natura van derden;
- (j) buitensporige of ondoordachte uitgaven;
- (k) aftrekbare btw.

ARTIKEL II.20 – AANWIJSBAARHEID EN VERIFIEERBAARHEID VAN DE GEDECLAREERDE BEDRAGEN

II.20.1. Declaratie van kosten en bijdragen

De begunstigde moet het volgende declareren als subsidiabele kosten of als gevraagde bijdrage:

- (a) voor werkelijk gemaakte kosten: de kosten die hij werkelijk heeft gemaakt voor de *actie*;
- (b) voor eenheidskosten of bijdragen per eenheid: het bedrag verkregen door het in artikel I.3.2, onder a), ii), of onder b), vermelde bedrag per eenheid te vermenigvuldigen met het werkelijke aantal gebruikte of geproduceerde eenheden;

- (c) voor vaste kosten of vaste bijdragen: het in artikel I.3.2, onder a), iii), of onder c), vermelde totale bedrag, indien de desbetreffende taken of het desbetreffende deel van de *actie*, zoals beschreven in bijlage II, correct zijn uitgevoerd;
- (d) voor kosten op basis van een forfaitair percentage of bijdragen op basis van een forfaitair percentage: het bedrag verkregen door het in artikel I.3.2, onder a), iv), of onder d), vermelde forfaitaire percentage toe te passen;
- (e) voor een niet aan de kosten gekoppelde financiering: het in artikel I.3.2, onder e), vermelde totale bedrag, indien de betrokken resultaten of voorwaarden, zoals beschreven in bijlage II, naar behoren zijn verwezenlijkt of vervuld;
- (f) voor eenheidskosten die worden gedeclareerd op basis van de gebruikelijke kostenberekingsmethoden van de begunstigde: het bedrag verkregen door het overeenkomstig de gebruikelijke kostenberekingsmethoden van de begunstigde berekende bedrag per eenheid te vermenigvuldigen met het werkelijke aantal gebruikte of geproduceerde eenheden;
- (g) voor vaste kosten die worden gedeclareerd op basis van de gebruikelijke kostenberekingsmethoden van de begunstigde: het overeenkomstig de gebruikelijke kostenberekingsmethoden van de begunstigde berekende totale bedrag, indien de desbetreffende taken of het desbetreffende deel van de *actie* correct zijn uitgevoerd;
- (h) voor kosten op basis van een forfaitair percentage die worden gedeclareerd op basis van de gebruikelijke kostenberekingsmethoden van de begunstigde: het bedrag verkregen door het overeenkomstig de gebruikelijke kostenberekingsmethoden van de begunstigde berekende forfaitaire percentage toe te passen.

Voor de onder b), c), d), f), g) en h), bedoelde subsidievormen moeten de gedeclareerde bedragen voldoen aan de in artikel II.19.1, onder a) en b), vastgestelde voorwaarden.

II.20.2. Registers en overige documentatie ter staving van de gedeclareerde kosten en bijdragen

De begunstigde moet de volgende elementen verstrekken indien dat wordt verlangd in het kader van controles of audits in de zin van artikel II.27:

- (a) voor werkelijk gemaakte kosten: adequate bewijsstukken ter staving van de gedeclareerde kosten, zoals contracten, facturen en boekhoudstukken.
Voorts moeten de gebruikelijke boekhoudprocedures en interne-controleprocedures van de begunstigde een directe afstemming mogelijk maken tussen enerzijds de gedeclareerde bedragen en anderzijds de in de boekhouding opgenomen bedragen en de op de bewijsstukken vermelde bedragen;
- (b) voor eenheidskosten of bijdragen per eenheid: adequate bewijsstukken ter staving van het aantal gedeclareerde eenheden.
De begunstigde hoeft niet de werkelijke subsidiabele kosten aan te wijzen of bewijsstukken, zoals boekhoudstukken, over te leggen om het per eenheid gedeclareerde bedrag te staven;

- (c) voor vaste kosten of vaste bijdragen: adequate bewijsstukken waaruit blijkt dat de *actie* correct is uitgevoerd.
De begunstigde hoeft niet de werkelijke subsidiabele kosten aan te wijzen of bewijsstukken, zoals boekhoudstukken, over te leggen om het gedeclareerde vaste bedrag te staven;
- (d) voor kosten op basis van een forfaitair percentage of bijdragen op basis van een forfaitair percentage: adequate bewijsstukken ter staving van de subsidiabele kosten of de gevraagde bijdrage waarop het forfaitaire percentage van toepassing is.
De begunstigde hoeft niet de werkelijke subsidiabele kosten aan te wijzen of bewijsstukken, zoals boekhoudstukken, over te leggen om het toegepaste forfaitaire percentage te staven;
- (e) voor een niet aan de kosten gekoppelde financiering: adequate bewijsstukken waaruit blijkt dat de *actie* correct is uitgevoerd.
De begunstigde hoeft niet de werkelijke subsidiabele kosten aan te wijzen of bewijsstukken, zoals boekhoudstukken, over te leggen om het bedrag dat als een niet aan de kosten gekoppelde financiering is gedeclareerd te staven;
- (f) voor eenheidskosten die worden gedeclareerd op basis van de gebruikelijke kostenberekeningsmethoden van de begunstigde: adequate bewijsstukken ter staving van het aantal gedeclareerde eenheden;
- (g) voor vaste kosten die worden gedeclareerd op basis van de gebruikelijke kostenberekeningsmethoden van de begunstigde: adequate bewijsstukken waaruit blijkt dat de *actie* correct is uitgevoerd.
- (h) voor kosten op basis van een forfaitair percentage die worden gedeclareerd op basis van de gebruikelijke kostenberekeningsmethoden van de begunstigde: adequate bewijsstukken ter staving van de subsidiabele kosten waarop het forfaitaire percentage van toepassing is.

II.20.3. Voorwaarden aan de hand waarvan de conformiteit van de kostenberekeningsmethoden wordt vastgesteld

- II.20.3.1.** In de in artikel II.20.2, onder f), g) en h), bedoelde gevallen, hoeft de begunstigde niet de werkelijke subsidiabele kosten aan te wijzen, maar moet hij ervoor zorgen dat de kostenberekeningsmethoden die worden toegepast voor het declareren van de subsidiabele kosten voldoen aan de volgende voorwaarden:
- (a) de toegepaste kostenberekeningsmethoden zijn zijn gebruikelijke kostenberekeningsmethoden en zijn op consistente wijze toegepast op grond van objectieve criteria, ongeacht de financieringsbron;
 - (b) de gedeclareerde kosten kunnen direct worden afgestemd met de in zijn algemene boekhouding opgenomen bedragen; en
 - (c) de kostencategorieën gebruikt voor de vaststelling van de gedeclareerde kosten omvatten geen niet-subsidiabele kosten of kosten die worden gedekt door andere subsidievormen in de zin van artikel I.3.2.

II.20.3.2. Indien daarin in de bijzondere voorwaarden is voorzien, kan de begunstigde bij de Commissie een verzoek indienen waarin hij haar vraagt de conformiteit van zijn gebruikelijke kostenberekenningsmethoden te beoordelen. Indien dit in de bijzondere voorwaarden wordt voorgeschreven, moet het verzoek vergezeld gaan van een certificaat betreffende de conformiteit van de kostenberekenningsmethoden ("certificaat betreffende de conformiteit van de kostenberekenningsmethoden").

Het certificaat betreffende de conformiteit van de kostenberekenningsmethoden:

- (a) moet worden opgesteld door een erkende accountant of, wanneer de begunstigde een overheidsinstantie is, een bevoegde en onafhankelijke ambtenaar, en
- (b) moet worden opgesteld conform bijlage VII.

In het certificaat moet worden gecertificeerd dat de kostenberekenningsmethoden die door de begunstigde worden toegepast voor het declareren van de subsidiabele kosten in overeenstemming zijn met de voorwaarden van artikel II.20.3.1 en met de eventuele aanvullende voorwaarden die in de bijzondere voorwaarden zijn vastgesteld.

II.20.3.3. Wanneer de Commissie de conformiteit van de gebruikelijke kostenberekenningsmethoden van de begunstigde heeft bevestigd, mogen de kosten die conform deze methoden zijn gedeclareerd achteraf niet meer worden betwist, mits:

- (a) de werkelijk toegepaste methoden in overeenstemming zijn met de door de Commissie goedgekeurde methoden, en
- (b) de begunstigde geen informatie heeft achtergehouden met het oog op de goedkeuring van zijn kostenberekenningsmethoden.

ARTIKEL II.21 – SUBSIDIABILITEIT VAN KOSTEN VAN ENTITEITEN DIE GELIEERD ZIJN MET DE BEGUNSTIGDE

Wanneer de bijzondere voorwaarden een bepaling bevatten over met de begunstigde gelieerde entiteiten, zijn de door een dergelijke entiteit gemaakte kosten subsidiabel, mits:

- (a) die kosten voldoen aan dezelfde voorwaarden van de artikelen II.19 en II.20 als die welke gelden voor de begunstigde, en
- (b) de begunstigde ervoor zorgt dat de voor hem geldende voorwaarden van de artikelen II.4, II.5, II.6, II.8, II.10, II.11 en II.27 ook voor die entiteit gelden.

ARTIKEL II.22 – BEGROTINGSOVERSCHRIJVINGEN

De begunstigde mag de in bijlage II opgenomen geraamde begroting aanpassen door onder elkaar en tussen de verschillende begrotingscategorieën overschrijvingen te verrichten, mits de *actie* wordt uitgevoerd zoals beschreven in bijlage II. Voor een dergelijke aanpassing is geen wijziging van de overeenkomst in de zin van artikel II.13 vereist.

De begunstigde mag echter geen kosten toevoegen in verband met *subcontracten* die niet in bijlage I staan vermeld, tenzij dergelijke aanvullende *subcontracten* door de Commissie zijn goedgekeurd overeenkomstig artikel II.11.1, onder d).

De eerste twee alinea's gelden niet voor vaste bedragen in de zin van artikel I.3.2, onder a), iii), of onder c), en evenmin voor niet aan de kosten gekoppelde financieringen in de zin van artikel I.3.2, onder e).

ARTIKEL II.23 — NIET-NALEVING VAN VERSLAGLEGGINGSVERPLICHTINGEN

De Commissie kan de overeenkomst opzeggen conform het bepaalde in artikel II.17.2.1, onder b), en kan het subsidiebedrag verlagen conform het bepaalde in artikel II.25.4 wanneer de begunstigde:

- (a) geen verzoek om tussentijdse betaling of betaling van het saldo, vergezeld van de in artikel I.4.3 of artikel I.4.4 bedoelde documenten, heeft ingediend binnen zestig kalenderdagen na afloop van de desbetreffende verslagperiode, en
- (b) binnen zestig kalenderdagen na daartoe door de Commissie schriftelijk te zijn aangemaand, nog steeds geen verzoek heeft ingediend.

ARTIKEL II.24 — OPSCHORTING VAN BETALINGEN EN BETALINGSTERMIJNEN

II.24.1. Opschorting van betalingen

II.24.1.1. Gronden voor opschorting

De Commissie kan op elk moment tijdens de uitvoering van de overeenkomst, voorfinancieringen, tussentijdse betalingen of de betaling van het saldo opschorten:

- (a) wanneer de Commissie over bewijzen beschikt dat de begunstigde zich bij de toekenningsprocedure of de uitvoering van de overeenkomst schuldig heeft gemaakt aan *onregelmatigheden, fraude of schendingen van verplichtingen*;
- (b) wanneer de Commissie over bewijzen beschikt dat de begunstigde zich schuldig heeft gemaakt aan *onregelmatigheden, fraude* of ernstige *schendingen van verplichtingen* in het kader van andere subsidies die door de Unie of de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie ("Euratom") onder soortgelijke voorwaarden zijn toegekend aan de begunstigde en wanneer die *onregelmatigheden, fraude of schendingen van verplichtingen* een belangrijke invloed hebben op de onderhavige subsidie, of
- (c) wanneer de Commissie een vermoeden heeft dat de begunstigde zich bij de toekenningsprocedure of de uitvoering van de overeenkomst schuldig heeft gemaakt aan *wezenlijke fouten, onregelmatigheden, fraude of schendingen van verplichtingen* en moet verifiëren of haar vermoeden juist is.

II.24.1.2. Opschortingsprocedure

Stap 1 — Vóór de opschorting van de betalingen, moet de Commissie de begunstigde een formele kennisgeving sturen:

- (a) waarin zij hem in kennis stelt van:
 - (i) haar voornemen om de betalingen op te schorten;
 - (ii) de redenen voor de opschorting;
 - (iii) in de in artikel II.24.1.1, onder a) en b), bedoelde gevallen, van de voorwaarden voor de hervatting van de betalingen; en

- (b) waarin zij hem verzoekt binnen dertig kalenderdagen na de ontvangst van de *formele kennisgeving* zijn opmerkingen in te dienen.

Stap 2 - Indien de Commissie geen opmerkingen ontvangt of beslist de procedure voort te zetten ondanks de ontvangen opmerkingen, moet zij aan de begunstigde een *formele kennisgeving* sturen waarin zij hem in kennis stelt van:

- (a) de opschorting van de betalingen;
- (b) de redenen voor de opschorting;
- (c) de definitieve voorwaarden voor de hervatting van de betalingen in de in artikel II.24.1.1, onder a) en b), bedoelde gevallen;
- (d) de indicatieve datum van de voltooiing van de vereiste verificaties in het in artikel II.24.1.1, onder c), bedoelde geval.

De opschorting gaat in op de dag waarop de Commissie de *formele kennisgeving* van de opschorting toezendt (stap 2).

In het andere geval moet de Commissie de begunstigde een *formele kennisgeving* sturen waarin zij hem mededeelt dat zij de opschortingsprocedure stopzet.

II.24.1.3. Gevolgen van de opschorting

Tijdens de periode waarin de betalingen zijn opgeschort mag de begunstigde geen betalingsverzoeken en bewijsstukken in de zin van artikel I.4.2, I.4.3 en I.4.4 indienen.

De desbetreffende betalingsverzoeken en bewijsstukken kunnen zo spoedig mogelijk na de hervatting van de betalingen worden ingediend of kunnen worden gevoegd bij het eerste betalingsverzoek dat volgens het tijdschema van artikel I.4.1 moet worden ingediend na de hervatting van de betalingen.

De opschorting van de betalingen doet geen afbreuk aan het recht van de begunstigde om de uitvoering van de *actie* op te schorten overeenkomstig artikel II.16.1 of om de overeenkomst op te zeggen overeenkomstig artikel II.17.1.

II.24.1.4. Hervatting van de betalingen

Met het oog op de hervatting van de betalingen door de Commissie moet de begunstigde zo spoedig mogelijk voldoen aan de meegedeelde voorwaarden en moet hij de Commissie in kennis stellen van de op dat gebied gemaakte vorderingen.

Indien aan de voorwaarden voor de hervatting van de betalingen is voldaan, wordt de opschorting opgeheven. De Commissie stuurt de begunstigde een *formele kennisgeving* waarin zij hem daarvan in kennis stelt.

II.24.2. Opschorting van betalingstermijnen

II.24.2.1. De Commissie kan de in artikel I.4.2, I.4.3 en I.4.5 vermelde betalingstermijnen te allen tijde opschorten indien een betalingsverzoek niet kan worden goedgekeurd omdat:

- (a) het niet voldoet aan de voorwaarden van de overeenkomst;
- (b) de vereiste bewijsstukken niet zijn overgelegd; of
- (c) er twijfel is over de subsidiabiliteit van de in de financiële staten gedeclareerde kosten en er aanvullende controles, evaluaties, audits of onderzoeken vereist zijn.

II.24.2.2. De Commissie moet de begunstigde een *formele kennisgeving* sturen waarin zij hem in kennis stelt van:

- (a) de opschorting, en
- (b) de redenen voor de opschorting.

De opschorting gaat in op de dag waarop de Commissie de *formele kennisgeving* toezendt.

II.24.2.3. Indien niet langer aan de voorwaarden voor de opschorting van de betalingstermijnen is voldaan, wordt de opschorting opgeheven en gaat de resterende periode in.

Indien de opschorting langer duurt dan twee maanden, kan de begunstigde de Commissie vragen of de opschorting van kracht blijft.

Indien de betalingstermijn is opgeschort omdat de technische verslagen of de financiële staten niet voldoen aan de voorwaarden van de overeenkomst en het herziene verslag of de herziene staat niet werd ingediend of wel werd ingediend maar opnieuw werd afgewezen, kan de Commissie de overeenkomst opzeggen overeenkomstig artikel II.17.2.1, onder b), en de subsidie verlagen overeenkomstig artikel II.25.4.

ARTIKEL II.25 – VASTSTELLING VAN HET DEFINITIEVE SUBSIDIEBEDRAG

Het definitieve subsidiebedrag hangt af van de mate waarin de *actie* is uitgevoerd conform de voorwaarden van de overeenkomst.

Het definitieve subsidiebedrag wordt door de Commissie berekend op het moment van de betaling van het saldo. Bij de berekening moeten de volgende stappen worden toegepast:

Stap 1 — Toepassing van het terugbetalingspercentage op de subsidiabele kosten en toevoeging van de niet aan de kosten gekoppelde financieringen, de bijdragen per eenheid, de bijdragen op basis van een forfaitair percentage en de vaste bijdragen

Stap 2 — Beperking tot het *maximumbedrag van de subsidie*

Stap 3 — Verlaging in verband met het beginsel dat de subsidie geen winst mag opleveren

Stap 4 — Verlaging in verband met onjuiste uitvoering of schending van andere verplichtingen

II.25.1. Stap 1 — Toepassing van het terugbetalingspercentage op de subsidiabele kosten en toevoeging van de niet aan de kosten gekoppelde financieringen, de bijdragen per eenheid, de bijdragen op basis van een forfaitair percentage en de vaste bijdragen

Deze stap houdt het volgende in:

- (a) wanneer de subsidie overeenkomstig artikel I.3.2, onder a), i), wordt verleend in de vorm van de terugbetaling van werkelijk gemaakte subsidiabele kosten, wordt het in dat artikel genoemde terugbetalingspercentage toegepast op de subsidiabele kosten die door de Commissie zijn goedgekeurd voor de desbetreffende kostencategorieën, begunstigden en gelieerde entiteiten;
- (b) wanneer de subsidie overeenkomstig artikel I.3.2, onder a), ii) tot en met v), wordt verleend in de vorm van de terugbetaling van subsidiabele eenheidskosten, vaste kosten of kosten op basis van een forfaitair percentage, wordt het in dat artikel genoemde terugbetalingspercentage toegepast op de subsidiabele kosten die door de Commissie zijn goedgekeurd voor de desbetreffende kostencategorieën en voor de begunstigde en diens gelieerde entiteiten.

Het bedrag van het vrijwilligerswerk dat als directe subsidiabele kosten voor de betrokken begunstigden en gelieerde entiteiten wordt gedeclareerd, moet worden beperkt tot het laagste van de volgende bedragen:

- i) alle financieringsbronnen zoals vermeld in de definitieve financiële staat en zoals aanvaard door de Commissie, vermenigvuldigd met vijftig procent, of
 - ii) het bedrag van het vrijwilligerswerk zoals vermeld in de in bijlage II opgenomen geraamde begroting;
- (c) wanneer de subsidie overeenkomstig artikel I.3.2, onder b), wordt verleend in de vorm van een bijdrage per eenheid, wordt de in dat artikel genoemde bijdrage per eenheid vermenigvuldigd met het werkelijke aantal eenheden dat door de Commissie is goedgekeurd voor de desbetreffende begunstigde en zijn gelieerde entiteiten;
 - (d) wanneer de subsidie overeenkomstig artikel I.3.2, onder c), wordt verleend in de vorm van een vaste bijdrage, past de Commissie de in dat artikel genoemde vaste bijdrage toe voor de begunstigde en zijn gelieerde entiteiten wanneer zij vaststelt dat de desbetreffende taken of het desbetreffende deel van de *actie* correct zijn uitgevoerd conform bijlage I;
 - (e) wanneer de subsidie overeenkomstig artikel I.3.2, onder d), wordt verleend in de vorm van een bijdrage op basis van een forfaitair percentage, wordt het in dat artikel genoemde forfaitaire percentage toegepast op de subsidiabele kosten of de bijdragen die door de Commissie zijn goedgekeurd voor de desbetreffende begunstigde en zijn gelieerde entiteiten;
 - (f) wanneer de subsidie overeenkomstig artikel I.3.2, onder e), wordt verleend in de vorm van een niet aan de kosten gekoppelde financiering, past de Commissie het in dat artikel genoemde bedrag toe voor de betrokken begunstigden en gelieerde entiteiten wanneer zij vaststelt dat [de in bijlage I vermelde voorwaarden zijn vervuld][en][de in bijlage I vermelde resultaten zijn verwezenlijkt].

Wanneer artikel I.3.2 voorziet in een combinatie van verschillende subsidievormen, moeten de verkregen bedragen bij elkaar worden opgeteld.

II.25.2. Stap 2 — Beperking tot het maximumbedrag van de subsidie

In geen geval mag het door de Commissie aan de begunstigde betaalde totaalbedrag meer bedragen dan het *maximumbedrag van de subsidie*.

Indien het bedrag verkregen na toepassing van stap 1 hoger is dan dit maximumbedrag, wordt het definitieve subsidiebedrag begrensd tot dit maximumbedrag.

Indien er vrijwilligerswerk wordt gedeclareerd als onderdeel van de directe subsidiabele kosten, is het definitieve subsidiebedrag begrensd tot het bedrag van de totale subsidiabele kosten en bijdragen die door de Commissie zijn goedgekeurd, verminderd met het bedrag van het vrijwilligerswerk dat door de Commissie is goedgekeurd.

II.25.3. Stap 3 — Verlaging in verband met het beginsel dat de subsidie geen winst mag opleveren

De subsidie mag voor de begunstigde geen winst opleveren, tenzij in de bijzondere voorwaarden anders is bepaald.

De winst moet als volgt worden berekend:

- a) berekening van het verschil tussen de totale ontvangsten van de *actie* en de totale subsidiabele kosten van de *actie*:

{ de ontvangsten van de *actie*

min

de totale geconsolideerde subsidiabele kosten en bijdragen die zijn goedgekeurd door de Commissie en overeenkomen met de bedragen die zijn vastgesteld overeenkomstig artikel II.25.1
}

De ontvangsten van de *actie* worden als volgt berekend:

{ de inkomsten die door de *actie* zijn gegenereerd voor de begunstigde en diens gelieerde entiteiten die geen non-profitorganisaties zijn

plus

het bedrag verkregen na toepassing van de stappen 1 en 2 }

De door de *actie* gegenereerde inkomsten zijn de geconsolideerde inkomsten die op de datum waarop de begunstigde het verzoek om betaling van het saldo opstelt, zijn vastgesteld, gegenereerd of bevestigd voor de begunstigde en diens gelieerde entiteiten die geen non-profitorganisaties zijn.

De volgende elementen worden niet als ontvangsten beschouwd:

- (i) bijdragen in natura en financiële bijdragen van derden;
- (ii) bij een exploitatiesubsidie, de bedragen die zijn bestemd voor de opbouw van reserves.

- (b) Indien het overeenkomstig punt a) berekende bedrag positief is, wordt dit bedrag in mindering gebracht op het overeenkomstig de stappen 1 en 2 berekende bedrag, naar evenredigheid van het definitieve percentage van terugbetaling van de werkelijke subsidiabele kosten van de *actie* die door de Commissie zijn goedgekeurd voor de in artikel I.3.2, onder a), i), bedoelde kostencategorieën.

II.25.4. Stap 4 — Verlaging in verband met onjuiste uitvoering of schending van andere verplichtingen

De Commissie kan het *maximumbedrag van de subsidie* verlagen indien de *actie* niet is uitgevoerd zoals beschreven in bijlage II (d.w.z. indien de *actie* niet, slecht, onvolledig of niet tijdig is uitgevoerd) of indien een andere verplichting uit hoofde van de overeenkomst niet is nagekomen.

Het bedrag van de verlaging is in verhouding tot de mate waarin de *actie* onjuist is uitgevoerd of de ernst van de schending.

Voordat de Commissie de subsidie verlaagt, moet zij aan de begunstigde een *formele kennisgeving* sturen:

- (a) waarin zij hem in kennis stelt van:
 - (i) haar voornemen om het *maximumbedrag van de subsidie* te verlagen;
 - (ii) het beoogde bedrag van de verlaging van de subsidie;
 - (iii) de redenen voor de verlaging; en
- (b) waarin zij hem verzoekt binnen dertig kalenderdagen na de ontvangst van de *formele kennisgeving* zijn opmerkingen in te dienen.

Indien de Commissie geen opmerkingen ontvangt of besluit de verlaging toe te passen ondanks de ontvangen opmerkingen, stuurt zij de begunstigde een *formele kennisgeving* waarin zij hem in kennis stelt van haar besluit.

Indien de subsidie wordt verlaagd, moet de Commissie het verlaagde subsidiebedrag berekenen door het bedrag van de verlaging (berekend naar evenredigheid van de mate van onjuiste uitvoering van de *actie* of de ernst van de *schending van de verplichtingen*) in mindering te brengen op het *maximumbedrag van de subsidie*.

Het definitieve subsidiebedrag is het laagste van de volgende twee bedragen:

- (a) het bedrag verkregen na toepassing van de stappen 1 tot en met 3, of
- (b) het verlaagde subsidiebedrag na toepassing van stap 4.

ARTIKEL II.26 - TERUGVORDERING

II.26.1. Terugvordering

Wanneer er uit hoofde van de overeenkomst een bedrag moet worden teruggevorderd, betaalt de begunstigde het betrokken bedrag terug aan de Commissie.

De begunstigde is aansprakelijk voor de terugbetaling van bedragen die door de Commissie ten onrechte zijn betaald als bijdrage in de door zijn gelieerde entiteiten gemaakte kosten.

II.26.2. Terugvorderingsprocedure

Vóór de terugvordering, moet de Commissie de begunstigde een *formele kennisgeving* sturen:

- (a) waarin zij hem in kennis stelt van haar voornemen om het ten onrechte betaalde bedrag terug te vorderen;
- (b) met vermelding van het verschuldigde bedrag en van de redenen voor de terugvordering; en
- (c) waarbij de begunstigde wordt verzocht om binnen een bepaalde termijn opmerkingen in te dienen.

Indien er geen opmerkingen zijn ingediend of indien de Commissie ondanks de door de begunstigde ingediende opmerkingen besluit de terugvorderingsprocedure voort te zetten, kan de Commissie de terugvordering bevestigen door de begunstigde via een *formele kennisgeving* een debetnota toe te zenden, waarin de betalingswijze en -datum zijn vermeld.

Indien het bedrag niet is betaald op de in de debetnota genoemde datum, vordert de Commissie het verschuldigde bedrag terug:

- (a) door het — zonder voorafgaande toestemming van de begunstigde — te verrekenen met bedragen die de Commissie of een uitvoerend agentschap verschuldigd is aan de begunstigde (uit de begroting van de Unie of de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (Euratom)) ("verrekening").

In uitzonderlijke omstandigheden kan de Commissie, ter bescherming van de financiële belangen van de Unie, vóór de vervaldatum overgaan tot verrekening.

Tegen een dergelijke verrekening kan overeenkomstig artikel 263 VWEU beroep worden ingesteld bij het Gerecht van de Europese Unie;

- (b) door het aanspreken van de financiële garantie, voor zover artikel I.4.2 voorziet in een dergelijke garantie ("het aanspreken van de financiële garantie");
- (c) door overeenkomstig artikel II.18.2 of conform de bijzondere voorwaarden juridische stappen te ondernemen of door overeenkomstig artikel II.18.3 een besluit dat executoriale titel vormt, vast te stellen.

II.26.3. Verdragingsrente

Indien het bedrag niet is betaald op de in de debetnota vermelde datum, wordt het terug te vorderen bedrag vermeerderd met de verdragingsrente tegen de in artikel I.4.13 vastgestelde rentevoet vanaf de dag die volgt op de in de debetnota vermelde betalingsdatum tot en met de dag waarop de Commissie het volledige bedrag ontvangt.

Gedeeltelijke betalingen moeten eerst worden aangerekend op de kosten en de vertragingsrente en pas daarna op de hoofdsom.

II.26.4. Bankkosten

Bankkosten die zijn gemaakt in het kader van de terugvorderingsprocedure moeten worden gedragen door de begunstigde, tenzij Richtlijn 2007/64/EG⁴ van toepassing is.

ARTIKEL II.27 – CONTROLES, AUDITS EN EVALUATIES

II.27.1. Technische en financiële controles, audits, tussentijdse evaluaties en eindevaluaties

De Commissie kan tijdens de uitvoering of na afloop van de *actie* technische en financiële controles en audits verrichten om na te gaan of de begunstigde de *actie* correct uitvoert en de verplichtingen uit hoofde van de overeenkomst nakomt. Zij kan ook de wettelijk voorgeschreven boekhouding van de begunstigde controleren in het kader van periodieke evaluaties van vaste bedragen, eenheidskosten of bedragen op basis van een forfaitair percentage.

De in het kader van controles of audits verstrekte informatie en documenten moeten vertrouwelijk worden behandeld.

Bovendien kan de Commissie een tussentijdse of eindevaluatie uitvoeren om de resultaten van de *actie* te vergelijken met de doelstelling van het betrokken programma van de Unie.

Controles, audits of evaluaties van de Commissie kunnen rechtstreeks door het eigen personeel of door enige andere door de Commissie gemachtigde externe instantie worden verricht.

De Commissie kan dergelijke controles, audits of evaluaties starten tijdens de uitvoering van de overeenkomst en gedurende een periode van vijf jaar die ingaat op de datum waarop het saldo is betaald. Deze periode wordt beperkt tot drie jaar wanneer het *maximumbedrag van de subsidie* niet hoger is dan 60 000 EUR.

De controle-, audit- of evaluatieprocedures worden geacht te zijn gestart op de datum van ontvangst van de desbetreffende aankondigingsbrief van de Commissie.

Indien de audit betrekking heeft op een gelieerde entiteit, moet de begunstigde die gelieerde entiteit daarvan in kennis stellen.

II.27.2. Verplichting tot bewaring van documenten

De begunstigde moet alle originele documenten, met name van boekhoudkundige en fiscale aard, op elk passend medium bewaren, met inbegrip van gedigitaliseerde originelen wanneer

⁴ Richtlijn 2007/64/EG⁴ van het Europees Parlement en de Raad van 13 november 2007 betreffende betalingsdiensten in de interne markt tot wijziging van de Richtlijnen 97/7/EG, 2002/65/EG, 2005/60/EG en 2006/48/EG, en tot intrekking van Richtlijn 97/5/EG.

dat door zijn nationale recht is toegestaan en onder de daarin vastgestelde voorwaarden, gedurende een periode van vijf jaar die ingaat op de datum waarop het saldo is betaald.

De periode gedurende welke de documenten moeten worden bewaard, wordt beperkt tot drie jaar wanneer het *maximumbedrag van de subsidie* niet hoger is dan 60 000 EUR.

De in de eerste en tweede alinea bedoelde perioden worden verlengd in het geval van lopende audits, beroepsprocedures, geschillen of claims met betrekking tot de subsidie, waaronder de in artikel II.27.7 bedoelde gevallen. De begunstigde moet de documenten dan bewaren totdat dergelijke audits, beroepsprocedures, geschillen of claims zijn afgehandeld.

II.27.3. Verplichting tot informatieverstrekking

De begunstigde moet alle informatie verstrekken, ook in elektronische vorm, die door de Commissie of door enige andere door haar gemachtigde externe instantie wordt gevraagd.

Wanneer de begunstigde de in de eerste alinea vermelde verplichting niet nakomt, kan de Commissie:

- (a) alle kosten die onvoldoende worden gestaafd door de informatie die door de begunstigde is verstrekt, als niet-subsidiabel beschouwen;
- (b) elke niet aan de kosten gekoppelde financiering, elke bijdrage per eenheid, elke vaste bijdrage of elke bijdrage op basis van een forfaitair percentage die onvoldoende wordt gestaafd door de informatie die door de begunstigde is verstrekt, als onverschuldigd beschouwen.

II.27.4. Bezoeken ter plaatse

Tijdens een bezoek ter plaatse moet de begunstigde het personeel van de Commissie en de door de Commissie gemachtigde externe personen toegang verlenen tot de plaatsen en de bedrijfsruimten waar de *actie* wordt of werd uitgevoerd, alsmede tot alle noodzakelijke informatie, ook in elektronische vorm.

De begunstigde moet ervoor zorgen dat de informatie op het moment van het bezoek ter plaatse vlot beschikbaar is en dat de gevraagde informatie in een passende vorm wordt overhandigd.

Wanneer de begunstigde in strijd met het bepaalde in de eerste en tweede alinea geen toegang verleent tot de betrokken plaatsen, bedrijfsruimten en informatie, kan de Commissie:

- (a) alle kosten die onvoldoende worden gestaafd door de informatie die door de begunstigde is verstrekt, als niet-subsidiabel beschouwen;
- (b) elke niet aan de kosten gekoppelde financiering, elke bijdrage per eenheid, elke vaste bijdrage of elke bijdrage op basis van een forfaitair percentage die onvoldoende wordt gestaafd door de informatie die door de begunstigde is verstrekt, als onverschuldigd beschouwen.

II.27.5. Contradictoire auditprocedure

Op grond van de tijdens de audit gedane bevindingen moet een voorlopig verslag worden opgesteld ("ontwerpverslag van de audit"). Dat verslag moet door de Commissie of haar gemachtigde vertegenwoordiger aan de begunstigde worden toegezonden, die binnen dertig

kalenderdagen na de datum van ontvangst van het verslag opmerkingen moet kunnen maken. Het eindverslag ("eindverslag van de audit") moet binnen zestig kalenderdagen na het verstrijken van de termijn voor indiening van opmerkingen aan de begunstigde worden toegezonden.

II.27.6. Gevolgen van bevindingen van een audit

Op grond van de definitieve bevindingen van de audit kan de Commissie de maatregelen nemen die zij noodzakelijk acht, waaronder terugvordering van alle door haar verrichte betalingen of een deel daarvan, conform artikel II.26.

Wanneer de definitieve bevindingen van de audit pas na de betaling van het saldo beschikbaar zijn, is het terug te vorderen bedrag gelijk aan het verschil tussen het herziene definitieve subsidiebedrag, vastgesteld overeenkomstig artikel II.25, en het totale bedrag dat uit hoofde van de overeenkomst aan de begunstigde is betaald voor de uitvoering van de *actie*.

II.27.7. Correctie van stelselmatige of terugkerende fouten, onregelmatigheden, fraude of schendingen van verplichtingen

II.27.7.1. De Commissie kan bevindingen van een audit omtrent andere subsidies naar de onderhavige subsidie extrapoleren:

- (a) wanneer is vastgesteld dat de begunstigde zich schuldig heeft gemaakt aan stelselmatige of terugkerende *onregelmatigheden, fraude of schendingen van verplichtingen* in het kader van andere subsidies die door de Unie of Euratom onder soortgelijke voorwaarden zijn toegekend en die *onregelmatigheden, fraude of schendingen van verplichtingen* een belangrijke invloed hebben op de onderhavige subsidie, en
- (b) wanneer de definitieve bevindingen van de audit binnen de in artikel II.27.1 vermelde termijn aan de begunstigde zijn toegezonden via een *formele kennisgeving*, samen met de lijst van subsidies waarop de bevindingen betrekking hebben.

De extrapolatie van bevindingen kan leiden tot:

- (a) de afwijzing van kosten als niet-subsidiabel;
- (b) de verlaging van de subsidie overeenkomstig artikel II.25.4;
- (c) de terugvordering van onverschuldigde bedragen overeenkomstig artikel II.26;
- (d) de opschorting van de betalingen overeenkomstig artikel II.24.1;
- (e) de opschorting van de uitvoering van de *actie* overeenkomstig artikel II.16.2;
- (f) opzegging overeenkomstig artikel II.17.2.

II.27.7.2. De Commissie moet de begunstigde een *formele kennisgeving* sturen waarin zij hem in kennis stelt van de stelselmatige of terugkerende onregelmatigheden, *fraude of schendingen van verplichtingen* en van haar voornemen om de bevindingen van de audit te extrapoleren, samen met de lijst van de betrokken subsidies.

- (a) Wanneer de bevindingen betrekking hebben op de subsidiabiliteit van kosten, verloopt de procedure als volgt:

Stap 1 — In de *formele kennisgeving* moeten de volgende elementen worden opgenomen:

- (i) een verzoek om opmerkingen in te dienen over de lijst van subsidies waarop de bevindingen betrekking hebben;
- (ii) een verzoek om voor alle betrokken subsidies herziene financiële staten in te dienen;
- (iii) indien mogelijk, het voor de extrapolatie gehanteerde correctiepercentage dat door de Commissie voor het berekenen van de afgewezen bedragen is vastgesteld op basis van de stelselmatige of terugkerende fouten, *onregelmatigheden*, *fraude* of *schendingen van verplichtingen*, wanneer de begunstigde:
 - van mening is dat de indiening van herziene financiële staten niet mogelijk of haalbaar is, of
 - geen herziene financiële staten zal indienen.

Stap 2 — Vanaf het moment waarop de begunstigde de *formele kennisgeving* ontvangt, heeft hij zestig kalenderdagen de tijd om opmerkingen en herziene financiële staten in te dienen of om een naar behoren onderbouwde alternatieve correctiemethode voor te stellen. In gerechtvaardigde gevallen kan deze termijn door de Commissie worden verlengd.

Stap 3 — Indien de begunstigde herziene financiële staten indient waarin rekening wordt gehouden met de bevindingen, bepaalt de Commissie het te corrigeren bedrag op basis van die herziene staten.

Indien de begunstigde een alternatieve correctiemethode voorstelt en de Commissie deze methode aanvaardt, moet de Commissie de begunstigde een *formele kennisgeving* sturen:

- (i) waarin zij hem mededeelt dat zij de alternatieve methode aanvaardt,
- (ii) waarin zij hem in kennis stelt van de herziene subsidiabele kosten die worden verkregen door deze methode toe te passen.

In het andere geval moet de Commissie de begunstigde een *formele kennisgeving* sturen:

- (i) waarin zij hem mededeelt dat zij de opmerkingen of de voorgestelde alternatieve methode niet aanvaardt,
- (ii) waarin zij hem in kennis stelt van de herziene subsidiabele kosten die worden verkregen door de aanvankelijk aan de begunstigde ter kennis gebrachte extrapolatiemethode toe te passen.

Wanneer de stelselmatige of terugkerende *onregelmatigheden*, *fraude* of *schendingen van verplichtingen* zijn vastgesteld na de betaling van het saldo, is het terug te vorderen bedrag gelijk aan het verschil tussen:

- (i) het herziene definitieve subsidiebedrag, dat overeenkomstig artikel II.25 is bepaald op basis van de herziene subsidiabele kosten die zijn gedeclareerd door de begunstigde en goedgekeurd door de Commissie of op basis van de herziene subsidiabele kosten na extrapolatie; en
- (ii) het totale bedrag dat uit hoofde van de overeenkomst aan de begunstigde is betaald voor de uitvoering van de *actie*;

- (b) Wanneer de bevindingen betrekking hebben op de onjuiste uitvoering of een schending van een andere verplichting, verloopt de procedure als volgt:

Stap 1 — In de *formele kennisgeving* moeten de volgende elementen worden opgenomen:

- (i) een verzoek aan de begunstigde om opmerkingen in te dienen over de lijst van subsidies waarop de bevindingen betrekking hebben, en
- (ii) het forfaitaire correctiepercentage dat de Commissie voornemens is toe te passen op het *maximumbedrag van de subsidie* of een deel daarvan, conform het evenredigheidsbeginsel.

Stap 2 — Vanaf het moment waarop de begunstigde de *formele kennisgeving* ontvangt, heeft hij zestig kalenderdagen de tijd om opmerkingen in te dienen of om een naar behoren onderbouwd alternatief forfaitair percentage voor te stellen.

Stap 3 — Indien de Commissie het door de begunstigde voorgestelde alternatieve forfaitaire percentage aanvaardt, moet zij hem een *formele kennisgeving* sturen:

- (i) waarin zij hem mededeelt dat zij het alternatieve forfaitaire percentage aanvaardt;
- (ii) waarin zij hem in kennis stelt van het gecorrigeerde subsidiebedrag dat wordt verkregen door dit forfaitaire percentage toe te passen.

In het andere geval moet de Commissie de begunstigde een *formele kennisgeving* sturen:

- (i) waarin zij hem mededeelt dat zij de opmerkingen of het voorgestelde alternatieve forfaitaire percentage niet aanvaardt;
- (ii) en waarin zij hem in kennis stelt van het gecorrigeerde subsidiebedrag dat wordt verkregen door het aanvankelijk aan de begunstigde ter kennis gebrachte forfaitaire percentage toe te passen.

Wanneer de stelselmatige of terugkerende *onregelmatigheden, fraude of schendingen van verplichtingen* zijn vastgesteld na de betaling van het saldo, is het terug te vorderen bedrag gelijk aan het verschil tussen:

- (i) het herziene definitieve subsidiebedrag na toepassing van de forfaitaire correctie; en
- (ii) het totale bedrag dat uit hoofde van de overeenkomst aan de begunstigde is betaald voor de uitvoering van de *actie*.

II.27.8. Rechten van OLAF

Het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) heeft voor controle- en onderzoeksdoeleinden dezelfde rechten als de Commissie, met name het recht van toegang.

Overeenkomstig Verordening (Euratom, EG) nr. 2185/96 van de Raad⁵ en Verordening (EU, Euratom) nr. 883/2013 van het Europees Parlement en de Raad⁶ kan OLAF eveneens ter plaatse controles en inspecties uitvoeren volgens de procedures waarin het Unierecht voorziet ter bescherming van de financiële belangen van de Unie tegen *fraude* en andere *onregelmatigheden*.

De bevindingen van OLAF kunnen er in voorkomend geval toe leiden dat de Commissie bedragen van de begunstigde terugvordert.

Voorts kunnen bevindingen van een OLAF-onderzoek leiden tot strafvervolgning overeenkomstig het nationale recht.

II.27.9. Rechten van de Europese Rekenkamer en het Europees Openbaar Ministerie

De Europese Rekenkamer en het bij Verordening (EU) 2017/1939 van de Raad opgerichte Europees Openbaar Ministerie ("EOM") hebben voor de uitvoering van controles, audits en onderzoeken dezelfde rechten als de Commissie, en met name het recht van toegang.

⁵ Verordening (Euratom, EG) nr. 2185/96 van de Raad van 11 november 1996 betreffende de controles en verificaties ter plaatse die door de Commissie worden uitgevoerd ter bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen tegen fraudes en andere onregelmatigheden.

⁶ Verordening (EU, Euratom) nr. 883/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 11 september 2013 betreffende onderzoeken door het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF).